

No. 17—Vol.—LIV

FRIDAY,
11TH MAY, 1956

Registered at the G.P.O. as a Newspaper

Price 6d.

INDIAN OPINION

Founded by Mahatma Gandhi in 1903

*

The Wonderful Thing

"As men we vary greatly in the character and expression of our feeling. Language and gestures which seem over-demonstrative to some, appear painfully inhibited to others. So in religion: for one kind of mind, the mystical experience is intense and frequent; for a different temperament, it is hesitant and rare.....The wonderful thing is that we can enter at all into this kind of intimate relationship with the tremendous Will which is behind and beyond all things: that we can even dimly understand that our life is an expression of beneficent intelligence, and can respond to that Presence in terms of our own deep feeling."

—Frank O. Holmes.

*

GROUP AREAS CONFERENCE

(FROM OUR POLITICAL CORRESPONDENT)

ANOTHER chapter has been added to the history of the oppressed peoples of South Africa. A conference convened by the Natal Indian Congress was held in Durban on the 5th and 6th of May, 1956, to discuss the different aspects and implications of the Group Areas Act.

Papers were presented by ex-Chief A. J. Luthuli, President General African National Congress, Dr. S. Cooppan Ph.D., Dr. G. M. Naicker, President Natal Indian Congress, the Transvaal Indian Congress and Mrs. J. Arenstein, a European Democrat.

Labour M.P. Speaks Out

Mr. Leo Lovell, Labour Member of Parliament, in his personal capacity opened the conference with an inspiring speech delivered from a democratic platform "Fortunately for its white protagonists in the Nationalist Party, the Group Areas Act was passed about 300 years too late. For if it had been one of the laws of the Dutch East India Company, it might have had the effect of confining Europeans to the South-western tip of the Cape of Good Hope, leaving the rest of South Africa for occupation and ownership by its coloured or non-White inhabitants." said Mr. Lovell.

Mr. Lovell continued, "it is important to remember, however, that the mixture of the pattern was more often than not inspired if not instigated by European initiative. It was in this fashion that Africans were tempted or coerced from their tribal reserves into the so called European areas and Indians came to live in Natal. Thus by themselves on the one hand advancing and infiltrating into all areas of South Africa and on the other by establishing an economy which made incessant demands on the labour of non-Europeans, the Europeans broke down the natural boundaries of segregation which had hitherto existed between the various colour groups. And thus has developed at an ever-growing pace what (contrary to popular belief) may well be termed the traditional way of life in South Africa viz., racial integration." He went on to say, "I want to say a word or two about the impact of these laws on the minds of the average European (I exclude the racial fanatics and bigots whose pressure has caused them to be enacted). Most Europeans are quite unaffected personally by these measures and those who are, are well able to exert sufficient influence to escape their worst consequences."

Mr. Lovell concluded his address with the words, "it is because I believed that it would reveal the detailed features of this misshapen child of Apartheid that I welcomed the invitation to open this conference. I wish those who have come well. May your labours bring relief to those who suffer."

Messages from local European democrats, Mrs. Vijayalakshmi Pandit, High Commissioner for India in United Kingdom, Mr. V. K. Menon, India's roving-

(Continued on page 186)

Today, of all days, the joy of giving is uppermost in every heart. The best thing to give to your enemy is forgiveness; to an opponent, tolerance; to a friend, your heart; to your child, a good example; to your father, deference; to your mother, conduct that will make her proud of you; to yourself, respect; to all men, charity; and to your loved ones?

Surely a **NEW INDIA PROTECTION POLICY**,
the best of all Gifts.

THE PLEASURE OF GIVING IS YOURS, AND THAT OF SERVING YOU IS OURS.

The
New India Assurance

Company Limited

Principal Controlling Officers:
Rustomjee (Pty.) Ltd.

**140, Queen Street,
DURBAN, NATAL.**

**NEW NYLON
SAREE MATERIALS**

— JUST ARRIVED —

Gold Striped Fancy Nylons 48" 12/6 yd	Real Benares and Jari Gold Georgette Sarees and Borders. Big range in stock.
Spotted Georgettes 45" 4/6 yd.	Georgette Jari Work Sarees All colours. £4-10-0
Two Tone and Rainbow Georgettes 45" All Shades 4/11 yd.	Georgette Sarees Cotton Embroidery £3/15/0
Bordered Georgettes All Shades 45" 3/11 yd.	<p>CHILDREN'S SCHOOL WEAR Boys Shirts, Knickers, Blazers, Vests, Socks Girls Gym Blouses etc. At Reduced Prices.</p>
Embossed Georgettes 45" 5/11 yd.	
Coloured Georgettes 45" 3/11 yd.	<p>CHAMPALS! Plastic Fancy Tops with Heel Size 3 to 7 18/6 pair Also: Leather 8/6 & 10/6 pair</p>
<p>BLOUSES Printed Georgette and Bemberg Skippers. Huge range now at clearing Prices.</p>	

Write For Samples: (Not for Rhodesia)

JAYBEE SILK HOUSE

39 MARKET STREET, JOHANNESBURG.

B. I. S. N. Co. Ltd.

S.S. Kampala due 30th May. Sailing 4th June 1956.
For Bombay.

Passengers must conform with the Cholera Vaccination and Yellow Fever inoculation requirements and obtain certificates from their nearest District Surgeon. Inoculation by and certificates from private Medical Practitioners will not be accepted.

FARES : DURBAN TO BOMBAY

First Class single without food	£92-0-0
Second " " "	£60-15-0
Third Class Bunk	£31-10-0
Muslim Special Food	£11-10-0
Ordinary Food	£4-18-0
Hindu Special Food	£10-3-0
Ordinary Food	£4-6-0

Bookings for 1st, 2nd, 3rd can be effected by communication with us by telegram or letters.

For further particulars apply to—

SHAIK HIMED & SONS (PTY) LTD.

390 PINE STREET, Telephone 20432, DURBAN.

Tel. Add. "KARAMAT."

INDIAN OPINION

FRIDAY, 11TH MAY, 1956

Group Areas Conference

A GROUP AREAS conference was held in Durban on the 5th and 6th of May. This conference was convened by the Natal Indian Congress and was attended by 191 delegates representing 63 organisations.

Three resolutions were passed at this conference, the gist of each being.

1. That it was important that all organisations rallied the non-European people to oppose the Group Areas Act, and to do everything possible to collect information regarding the Apartheid and Segregatory laws of this country and to publicise them as best possible.

2. To form vigilance committees in all provinces of South Africa.

3. Rejection and condemnation of the Tomlinson Report.

This conference was a success only to the extent that it was educational and informative. It exposed to those of us who were unaware the different aspects and implications of Group Areas Act. Undoubtedly, that is a step towards freedom but it is a very uncertain step. The time is nearing when we should decide to take a concrete step to abolish once and for all the evil of Racial discrimination from the face of this earth.

One very important matter was, I hope, inadvertently, omitted from discussion. That is the matter of Action! That is to

say what action were those victims of the obnoxious Group Areas Act were to take if they were asked to move out? Today the general opinion of the layman is that if the Government gives them a nice new home at a nominal sum why shouldn't they move? On the other hand if they are told that they should not identify themselves with the Governments plans but should fight for freedom. They reply: "Why should we join the Congress? What have they to offer us when our life possessions are in jeopardy? While we stand to gain by doing as the Government wants us to do. That is the trend in which the ordinary layman thinks.

This kind of thought is born in the minds of the ordinary layman because we lack sincere leadership. The kind of leaders India had. They sacrificed everything including their personal pleasures, their near and dear ones and all material selfishness, to fight for freedom. A freedom which they have now attained, after much sacrifice and suffering. A freedom of which they are justly proud, for they have attained it without making enemies. A freedom which was won by the successful use of "Satyagraha" which was born and nourished in South Africa.

A leader of high moral values will have to spring out from amongst us. One who can teach us to be unselfish,

and one who will not stop to think of his material gain. Then only we will qualify to fight for freedom, and lead a life with self-respect, and not remain subdued and down trodden for ever.

It was important that the conference discuss this matter and decide upon a concrete way to gain the confidence of the people. It is true that it was resolved to educate the people about the implications of these Apartheid and discriminatory laws. But in what way is this to be done? As a suggestion lecture tours could be arranged and through an independent journal of the people the implications of these nefarious laws explained.

Eid Greetings

The Management and Staff of 'Indian Opinion' extend their cordial greetings to all their Muslim friends and well-wishers for a very Happy Eid.

Today the vast Indian population in Duffs Road is living in a state of anxiety. Their future is unknown. They have been placed in such a position that they are unable to plan ahead for the future of their children. They live in constant fear of being asked to vacate at anytime in compliance with the Group Areas Act. The Nationalist Government wishes to snatch from them their hard earned possessions. These people have worked their "fingers to the bones" so to speak only to find their hopeful dreams shattering before their eyes, and their foundations for a sound future lying in a heap of debris.

Today it is their unfortunate plight; tomorrow it might be ours, and so it

will continue until we take a firmer stand against this tyranny. While we sit and discuss the matter the authorities are getting away with their nefarious game of playing with lives of innocent people. They are putting their thoughts into action while we are still planning our campaign. We will have to think faster and always be one jump ahead of the authorities if we want to bring an end to this period of tyrannical rule. We will have to reverse the procedure and put our thoughts into action while they still think of the procedure.

This country is in total darkness and the Nationalists are sweeping everything before them in their torrential power. A flood is raging which has reached its fullest might. It is raging with such fury that it is levelling everything in its wake. We are trapped in this flood and unless we find a pilot of high calibre to guide us through this flood we shall never again see the golden rays of dawn.

World Red Cross Conference To Be Held In India

THE 19th International Red Cross Conference will be held in New Delhi early next year, India's Health Minister, Rajkumari Amrit Kaur, has announced. She said the conference would discuss questions such as legal protection of civilian population against dangers of indiscriminate warfare and the Red Cross as a factor in world peace.

Red Cross leaders from all over the world and delegates from 85 Governments who are parties to the Geneva Convention for the Amelioration of the Condition of the Wounded and Sick in the Armed Forces in the Field are expected to attend. She expressed the hope that the conference would make a significant contribution to the cause of peace.

The International Tuberculosis Conference would also be held in Delhi early in June next year.

Two Unwanted Bills

HAVING passed the Suppression of Communism Act and the two Swart Acts of 1953, having already amended the Urban Areas Act, Riotous Assemblies Act and Native Administration Act so as to "close loopholes," the Government might seem armed with every conceivable power to ban, deport, proscribe its subjects—especially Africans—that even it could desire.

It has been difficult enough, in the face of such legislation and the way the powers given by it have often been used, to defend ourselves from the accusation of being a police state. Now, just as Professor Tomlinson has proclaimed to the world that "none can be exposed to arbitrary arrest or banishment" and while the Government is assiduously propagating the picture of the African people freely and enthusiastically endorsing apartheid, Dr. Verwoerd has introduced his "Banishment Bill" and the drastically revised Natives (Prohibition of Interdicts) Bill.

By
C. W. M. GELL

We may leave to the Government the impossible task of reconciling to the world the necessity for these draconian powers against Africans with its idyllic propaganda picture of apartheid. The interdicts Bill is the most explicitly discriminatory measure yet introduced, denying to Africans alone the right of access to the courts when legality of a removal order is in question. When this Bill becomes law there will in theory as well as practice be one law for the whites and another for the blacks. Baasskap will stand naked and unashamed.

The Banishment Bill is no less abhorrent. It gives Municipalities the power to banish from their area any African whose presence they consider "prejudicial to the maintenance of peace and order." No evidence need be proved, no trial held, no appeal lies.

It has long been evident that Dr. Verwoerd intends to give legislative effect to his conception of the African in the "white areas" as a temporary sojourner without rights or security. Under Section 10 of the present Urban Areas Act any Africans may be ordered out of the towns unless they were born there or

can prove exceptionally long periods of uninterrupted service. The Banishment Bill makes no such exceptions. It applies to all Africans without reservation, the slogan coined by an African paper "For Ever Hamba."

There may be that some small country towns which have asked for these new powers. Certainly, the chances of their gross abuse are more considerable there than in the larger towns, where the existence of a daily press and small groups of articulate democratic opinion will exercise a slightly restraining influence. But, however reluctant larger municipalities may now be to assume or use these powers, history proves that the temptation to solve some irritating deadlock by the short cut eventually becomes irresistible, if arbitrary powers are available to help.

The temptation will be increased by the very wide wording of the Bill. This makes it applicable to almost any action of which the Municipality disapproves—from illicit brewing and dissatisfaction with rents to open political activity. The tendency to label all critics of municipal policy—or lack of it—as "agitators" is not unknown, even in Port Elizabeth.

In many towns there is a tradition—more honoured in the breach than the observance—of "keeping politics out of the council." Dr. Verwoerd is now thrusting politics upon them. Why? It may well be that, having so successfully got Bantu Authorities and Bantu School Boards to do much of the Native Affairs Department's dirty work for it, he now hopes to make similar use of municipalities thus tarring them too with the baasskap brush.

Nor will it be sufficient defence against such a purpose merely to disclaim an intention of using these powers. Even if, in this case, it may not be possible for the provinces to compel local authorities to apply the purely permissive powers of a Union Statute—as with the Separate Amenities Act—Dr. Verwoerd has shown himself an unscrupulous adept in the art of political blackmail. Site-and-service was forced on reluctant councils by the withholding of housing funds and other measures. The likelihood of municipalities being penalised in this manner for inadequate action under the Banishment Bill is by no means remote.

There is not much that councils can do about the Bill now. But they can make it absolutely plain by public debate and resolution that they never asked for the Bill; that they never intend voluntarily to invoke its powers; and that it is being forced upon

them by the Minister for his own purpose. Then at least the record will be clear and the blame will be seen to lie where it really belongs.

And the time to do this is now, before the Bill comes up for debate in Parliament.

Message From Mr. Krishna Menon

(Minister Of External Affairs—India)

THE passing away of Shri Manilal Gandhi grieves us all. In South Africa, in India and indeed, in any land, where racial intolerance and injustice evokes adverse responses and the struggle for human rights and dignity claims the loyalty and regard of people, the news of the death of Shri Manilal Gandhi was received not only with sorrow and sympathy but with many memories and thoughts.

It comes to our minds that he spanned a period of time, none too short, during which the peoples of Indian origin in South Africa joined by many courageous men and women of European race or birth and with an equally increasing number of courageous and long suffering Africans kept burning the fires of political and racial freedom which Mahatma Gandhi lit amongst them. Shri Manilal's fight against this modern helotry, the only one of its kind surviving in our day and age, has witnessed half a century of resistance from the indomitable spirit of men. With this great human and historic episode the name of Shri Manilal Gandhi would be identified for ever.

His death also recalls to our minds the teachings and the practice that took shape in South Africa, the Gandhian way, which stood the test of much violence to the spirit and a great deal of suppression. If non-violent non-cooperation, the identification of means with ends in conduct, belief in the force of example and of patience born of belief in the goal and in truth succeeded under Gandhian leadership in India, it was nourished in the soil of South Africa.

Today, in Africa, where non-violence is by no means a widespread much less accepted creed, and in the American continent, powerful in its prosperity as well as its armed might, the underprivileged or the racially discriminated, of their own volition, pay the most sincere homage to the life and teaching of Gandhiji which, his son, Shri Manilal, followed and has helped to foster among the small band of men and women in South Africa.

Men of the African race are today unceasingly, by virtue of their own thinking and experience, turning to the Gandhian way for inspiration and, we hope, salvation.

The struggle for racial justice and human dignity in South Africa may appear sometime to have become deadlocked. But let us stop to think whether it is really so? Should we not see in the wider appeal that human rights make to the minds of men today and in the more extended and intensified endeavours in South Africa itself and in the advance of this cause itself, see victory rather than defeat—victory not yet achieved—but the victory of continuing belief and endeavour.

Shri Manilal Gandhi was not merely a follower of a tradition. He has left South Africa and the rest of us the legacy of a tradition lived up to as the courageous and persistent exponent for the principles and the ways that Gandhiji has made part of human history. His life was one of great dedication.

In death as in life such men live. In life and in death they deserve our respectful and best tribute which is no less their pursuit of both the goal and the way to which they dedicated themselves,

Tolstoy—Seer And Prophet

COUNT LEO TOLSTOY has come to be known chiefly as a great novelist, and only secondarily as a notable Teacher; while his prowess as a prophet has either never been recognized—or it has been deliberately ignored.

The reason for the latter attitude may well be that his prophecies were not of the kind to appeal to the masses today, for he clearly perceived the perils inherent in the worship of the two modern Gods—Marxism in the East and experimental Science in both East and West; and people do not like to have their Gods discredited.

Prophets, however, are concerned not with popularity but with Truth; and Tolstoy, in company with all the world-teachers, seers and major philosophers, loudly proclaimed that the world could never be fundamentally better until the men who projected its conditions were ethically and spiritually better; and therefore the aim of all true educationists, scientists and sociologists should be to continue the spiritual evolution of the individual rather than the mere improvement of external conditions by scientific and technological means.

This being the case, he had no faith in and deplored the popularity of, the political economy of Karl Marx which "accepting the existing order of life as though it were what it ought to be, not only does not call on men to alter that order—that is to say, does not point out to them how they ought to live that their conditions may improve—but on the contrary...demands an increase in the cruelty of the existing order of things..."

The purges, slave labour camps, total thought control, torture and scientific experimentation on the human psyche that have always been features of the Communistic regime amply bear out Tolstoy's prognostication.

But it was the whole trend of the Modern Science of his day that he deeply distrusted and deplored, and about which he gave his profoundest warnings to the credulous youth of his time who were excitedly accepting the new idea that salvation could come to mankind by the discoveries and external measures of science rather than from the

exercise of their own reason and conscience.

Until his era, he pointed out, true Science was the Higher Knowledge taught by such prophets as Moses, Solon, Confucius, Gotama and Jesus, and was intended to show men how to live; and that was what the ordinary man really asked of the thinkers that he laboured to keep in luxury: the knowledge of how to live his life while he had it. But the experimental scientists preferred the much easier investigation of material things through microscopes and telescopes to the arduous task of improving human nature, and informed the common man that while Science would eventually know everything, and provide all the answers to the problems of life, it must first solve those of physics, chemistry, biology, physiology, and so on—all the external things that called for no effort to improve the moral nature of the scientist or his pupils.

By

ESME WYNNE-TYSON

"In our day," Tolstoy wrote and it is even more true of the present day, "what is considered to be the most real Science is, not the contemplation and investigation of how to make the life of man more kindly and happy, but...the pouring of liquids out of one glass bottle into another...the cultivation of bacteria, the cutting up of frogs and dogs, the investigation of X rays; etc."

A modern book, entitled "To-morrow is Already Here" by Robert Jungk, an international journalist who has had access to the scientific laboratories and experimental stations of modern America, provides ample evidence of Tolstoy's right to be considered a major prophet whose warnings the world has ignored to its exceeding great peril.

Today the folly of limiting science to materialistic observation and experimentation is terrifyingly exposed by Jungk's revelations.

In Richland, the employees in the Hanford Plutonium works where they are constantly exposed to the danger of contamination, are not only risking their own lives, but are burying, in huge, marked graves, radioactive refuse without any assur-

ance that these life-destroying poisons which, compared with the life of a man, are eternal, will not perform their deadly work on future generations who come upon those forgotten burial places without knowing what they contain. In the model town of Los Alamos the Atomic Energy Commission are sponsoring increasingly dangerous experiments in order to have the power to blast most of humanity from the face of the earth. And the experimentations, no ed by Tolstoy, on dogs and rats, has now been extended to human beings. In the aviation medicine laboratories young American enthusiasts, trained from their earliest days in the worship of Science, are now offering their bodies as living sacrifices upon its altars, lending themselves for speed tests that leave them physically broken, mentally distraught, and finally unconscious; to be shot vertically into the air by rocket-propulsion, or entombed in hermetically sealed pressure chambers until their blood boils. And at the end of such tests the unconscious bodies are scientifically examined with the detachment that the vivisectionist of Tolstoy's day exhibited for his rats. This is the training for scientific super-manhood that will conquer external nature and her laws and perhaps one day reach the moon! For that is the avowed aim of these devotees of modern Science who

want to control nature before they have learned to control themselves.

And Science is not only indifferent to men's bodies but also to their souls. In fact it is not concerned with humanity except as a means to add to the sum total of materialistic knowledge. Competitive industrialism in the U.S.A. demands the maximum of efficiency, and if the human being cannot produce this by natural means, he or she must be 'conditioned' by such measures as soul-engineering, 'deep psychology' and lie-detectors, which can, in fact alter the personality and make something very like robots visualised by the brothers Kapek, in the '30's, out of a normal human being. And people lend themselves to such experimentation because unless they can conform to the requirements of a scientific industrial age, they will feel their inability in their pay packets.

In fact, modern experimental Science, despite the popularity of its gadgets and wonders—its aeroplanes, hoovers, plastics radio and television—is clearly revealed by Robert Jungk as the Moloch which Tolstoy warned us it could quite easily become; and a worse Moloch than any we read about in the primitive scriptures. For those false Gods only demanded a man's body; our Molochs of today insist also on his mind and spirit.

And Tolstoy saw it coming...

Tribute To Dr. Mabel Palmer

A PUBLIC function has been arranged at the Avalon Theatre, Durbau, for Sunday morning at 10 o'clock on the 20th May, to present Dr. Mabel Palmer with an outstanding portrait done in oil by the well-known artist, Rosa Hope.

This portrait has been purchased by the Indian community and will be presented to her to mark her retirement from active University work.

Mr. Ashwin Choudree, one of Dr. Palmer's old students, in an interview stated: "It was hoped that all sections of the community interested in University education will make it possible to be present at this function. This grand Old Lady, who has

given the best years of her life in the cause of non-European University education, now failing in health, will be heartened if she were to see large numbers of her ex-students and friends present at the presentation of the portrait."

The portrait will be a gift, said Mr. Choudree, "from the Indian community in appreciation of her lifelong labour in the field of education. Dr. Mabel Palmer will go down in the annals of the history of this country as one of the great fighters for liberty and freedom. It is due to her pioneering efforts that today so many non-Europeans have had the benefit of University training."

Group Areas Conference

(Continued from front page)

Ambassador, ex-Chief A. J. Luthuli and many other leaders were acknowledged.

Crippling Of Indian Education

The second day of the conference began with a paper presented by Dr. S. Cooppan, Ph.D. on the *Implications of the Group Areas Act for Indian Education*. This comprehensive and informative paper dealt with the problems that confront the Indians ever since the Group Areas Act was legislated. It goes on to explain in detail the multifarious expenses and inconveniences it involves, in that, 22 Indian Schools in Durban alone will be placed in zones other than those allocated for Indians. As it is customary in South Africa, not by choice but because of the laws, Indian schools are built on grounds purchased by Indians exclusively, thereafter receiving a £ to £ building grant from the Education Department.

"One could estimate the immediate replacement cost of these 22 school buildings. Let us make

the conservative assumption that the respective schools would continue carrying on their platoon schools (These "Platoon" schools provide accommodation for 2537 pupils). The morning schools had an attendance of 6234, and on this figure alone we would need to build about 156 class rooms (based on 40 pupils per classroom). At present day average cost of about £1,600 per classroom to local Indian school committees the total cost of replacement of the 22 buildings would be £249,600. To this we should add the cost of land. Land values in the Indian areas are high, and one would be lucky to purchase an acre in the proposed Indian area for less than £1,200 an acre. By departmental standards a primary Indian school requires at least four acres of ground. So we should have to purchase about 88 acres. At an average cost of £1,200 per acre this would total £105,600. The combined total estimate for land and buildings for these 22 schools could therefore amount to £355,200.

N.I.O. And The Group Areas Conference

(From Our Political Correspondent)

A QUESTION was asked by one of the delegates at the Group Areas Conference whether the Natal Indian Organisation were invited to send their delegates to attend this conference.

In reply the secretary of the Natal Indian Congress said that they were invited but did not know why they were not represented.

Our political correspondent decided that this was a matter to be investigated and so he interviewed Mr. P. R. Pather, an official of the N.I.O.. In his interview, Mr. Pather said, "The N.I.O. attitude to the Group Areas Act is well-known. The N.I.O. is totally opposed to the Group Areas Act and again and again the N.I.O. has made this perfectly clear. The N.I.O. feels also that the Group Areas Act is a law of the land and the Government is doing everything possible to implement it. The Indian people throughout South Africa have invested millions of pounds on landed properties. The N.I.O. is of the view that a negative attitude will not save the the properties in the name of the Indian people."

He went on to say, "it is a well known fact that throughout Natal the Group Areas Board is holding its inquiry in regard to the demarcation of the areas for the various racial groups, and the various local authorities submit their plans to the Board at every centre."

He said that, "the Indian people cannot sit complacently and allow the local authorities to submit their proposal and get away with them. The N.I.O. has taken the most sensible course in this connection. Unlike the Natal Indian Congress which takes up a negative attitude, the N.I.O. whilst objecting the Act submits counter proposals under duress. In view of these circumstances the N.I.O. felt that there was no sense in attending a conference which for all intents and purposes would take up a negative attitude."

He concluded by saying, "there are 101 issues in South Africa which do not conform to the principles of the Indian people and yet every Indian, even the most violent agitator, meekly submits to whatever action the Government takes in these matters."

Ex-Chief Luthuli

A paper on "Aspects of the Apartheid Union Land Laws and Policy as Affecting Africans" was prepared by ex chief Luthuli, but because of a ban imposed on him he was unable to present it in person. The paper was read by Mr. Simelane.

The paper began, "One fundamental corner stone of human security is the possession of adequate and safely secured land rights for all citizens in a country. In so far as an African is concerned the Union apartheid land laws are notorious for denying him adequate and safely secured land rights."

expected of a judicial Commission: "Before stating our recommendations we feel that reference should be made to one matter which, strictly speaking, falls outside our terms of reference but which is so closely associated in the public mind with the Asiatic question that it has a determining influence on the evidence tendered to us and accordingly also on recommendations based on such evidence, and that is the possibility of repatriating the Asiatic from South Africa."

"There appears to be an ever growing belief in the public mind that the only satisfactory solution

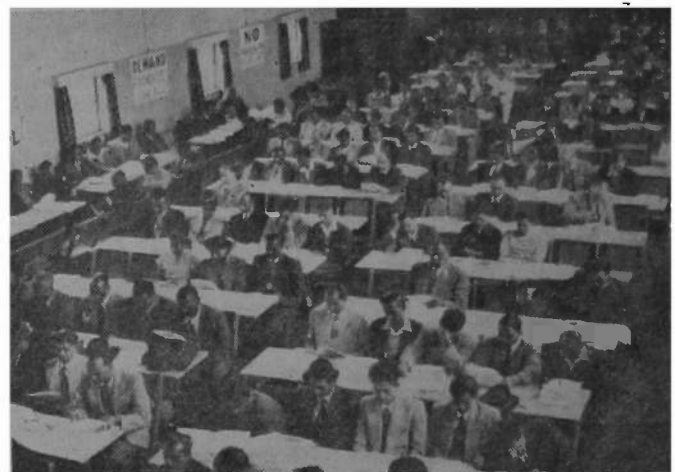

Photo by Ranjit Kelly

A section of the 191 delegates present at the Group Areas Conference on Sunday, May 6,

In his review, beginning from the Native Land Act of 1913 to the present day Tomlinson Report, Mr. Luthuli adequately dealt with the various inhuman laws passed by the different Governments of this country.

The conclusion of ex-Chief Luthuli's paper aroused the emotions of the delegates. It read "AWAY WITH APARTHEID WE STAND FOR A UNITED SOUTH AFRICA OF ALL THE PEOPLE; WE SAY AWAY WITH SECTIONALISM OF THE NATIONALISTS."

The N.I.C. Report

Dr. G. M. Naicker, another banned leader of the non-European community, referred to Dr. T. E. Donges, the Nationalist Minister of the Interior, who had appointed sub-committees to justify the Government's action in 1950, on the eve of the enactment of the Group Areas Act. The so-called Indian question seemed to have been uppermost in the mind of these sub-committees. Their findings are blatantly of a political nature and bear little resemblance to what may be

of the Asiatic question is repatriation, and that whatever is done by way of legislation should be such as not to endanger the possibility of repatriation and deprive the public of one of its most cherished hopes."

"The fundamental theme of the evidence throughout the years has been and still is: repatriation, or failing which, compulsory segregation. In the most recent evidence there is noticeable a distinct tendency for this theme to assume the form of: repatriation and, PENDING which, compulsory segregation. In its most advanced form this theme reads: repatriation and failing which, compulsory segregation with boycott to induce repatriation."

One may observe that in the typical South African racialist pattern these committees use the word "public" to mean only the white racial group of the Union.

The Group Areas Act was born, with the contention that the Indian people are a foreign, alien and outlandish element to be expatriated.

We declare our total opposition to this law and at no stage will

we be a party to its implementations, "for a law which is manifestly unjust cannot be applied justly."

It could be gathered from Mrs. J. Arenstein's paper that properties to be taken away from Indians is valued at £9,000,000. These properties will be made available to the Europeans. Whereas the properties of which the Europeans would be deprived in favour of Indians is only worth £900,000, this in the eyes of all democrats is inhuman and unjust.

Photo by Ranjit Kelly

Mr. A. E. Patel, Secretary of the Transvaal Indian Congress, presenting the paper on behalf of the Transvaal Indian Congress, at the Group Areas Conference.

Calling All Democrats

The paper prepared by the Transvaal Indian Congress exposed the nefarious and infamous practices of the town councils of the several outlying towns in both Transvaal and Natal, in dealing with the Group Areas Act in their respective towns. Mr. A. E. Patel, Secretary of the Transvaal Indian Congress, in continuing with the paper, beseeched the European liberals to expose themselves as true democrats by amalgamating with the non-Whites to organise an opposition to the Government's Apartheid policy and the Group Areas Act with all its implications.

Delegates Views

Mr. Moses Maphida described how the Africans became the victims of the White man, who

exploited them for cheap labour and he went on to warn the Indian brothers to take heed and not to become the victims of the same folly. He assured the Indians that the Africans were with them in their fight against the obnoxious and segregatory laws of this country.

Mr. Peter Brown, (Liberal Party) said that it was very important for all the organisations to co-operate and collect material regarding the Apartheid laws and publicise them as widely as possible because "nothing hurts like facts." "This material will ultimately transform into bullets and hurt the very people who are responsible for these unjust laws."

Mr. Alan Paton (Liberal Party): I am aware of the wrongness involved in the Group Areas Act but the only way to liberate ourselves from it is to fight collectively—without any nationalism, for a common society is of paramount importance—a society which allows the development of

the individual to his fullest capacity."

"With the Nationalists Nationalism must go," said Mr. Paton.

Resolutions

1.....Conference directs delegates representing the large number of organisations present here, that it is their urgent task and the urgent task of their organisations to rally the people of South Africa unitedly against these laws and against the entire evil policies of Apartheid and Segregation.

2....Vigilance against the Group Areas Act.

3.....Rejection and the condemnation of the Tomlinson Report.

These three abridged resolutions were unanimously passed by the conference.

The general contention of the conference was "NOT ONLY HAVE WE TO BE UNITED BUT WE MUST BE FOR EVER VIGILANT."

Unbridgeable?
Dr. A. W. BLAXALL

IN the thirteenth chapter of his much discussed book, "Naught for your Comfort," Father Huddleston has these words:—

Between the Christian view and that of the totalitarian—racialist—nationalist—there is an unbridgeable gulf.

When Laurens van der Post was writing his book "The Dark eye in Africa," he thought of translating it into Afrikaans in the hope that it would be read by a wider public. To test it out he sent a copy of the script to a friend in the Union who, in turn asked an opinion from a very well-known Afrikaans writer who now edits a widely read paper. The reply received from the author journalist included the following sentence:—

"Dit boeke is tipies van wat dit gewoonlik afgee as kunstenaars-selvs die grootstes— in die rol van politieke voorligter probeer tree. Hy ignoreer eenvoudig die elementere feite van die posisie, soos byvoorbeeld dat jy te doen het met onversoerbare elemente wat nooit een gemeenskap kan en sal word nie, en mymer daarvandaan voort op basis van 'n situasie wat nie bestaan nie. Enfin, dis tot daarnatoe.

Such statements raise the question: are they realist or defeatist? Actually there is an ele-

ment of each attitude in such words. It is realism to face the fact that there are some situations which are apparently irreconcilable; but it is defeatist to admit that that position has ever been reached by a given collection of events.

If Father Huddleston is correct surely totalitarian governments would go on for ever. But such governments, like all forms of government, are built up on the will of the people—a thing which can easily be swayed, moulded and disillusioned! The disillusionment is generally brought about by a combination of circumstances, including the building of bridges between individuals of differing convictions. Such bridge building may not take place between the organised State and organised forms of Christianity, but just because it goes on at the level of individuals it is like picking away at the mortar between the bricks which finally leads to the collapse of the wall.

The remark by the gentleman who tried to assess whether Laurens van der Post's book would appeal sufficiently to justify the trouble of translation, is a facing of certain facts which must be remembered, and from the standpoint of publishing techniques may well prove determining factors. But it must not be imagined that the whole of

the Afrikaans speaking people are irreconcilable. Emily Hobouse proved that LOVE can go where nothing else can enter. So the question still remains: In what way can Love be enthroned in this sunny land, so dangerously over-run at present with all that divides and creates hatred in the hearts of men.

*This small book is typical of what generally happens when an artist—and that a leading one—tries to assume the role of a political guide. He simply ignores the elementary facts of the position, as for example one is dealing with irreconcilable elements who cannot possibly become a single community thus he goes on pondering on the basis of a situation which does not exist.

STUDY
through The School of Accountancy will be your greatest investment towards success in a well-paid business career. Your enquiry

BRINGS
you a FREE 72-page book "The Direct Way to Success", with details of The School's Postal Courses, which include Accountancy, Secretaryship, Costing, Banking, Municipal Service, Building Societies, B.Com. Degree. The

SUCCESS
of thousands of men holding top executive positions in business, originated in The School's successful methods of teaching, founded on 46 years of practical experience.

To The Chief Careers Adviser, The School of Accountancy, (P.O. Box 4592), (Z.) Johannesburg. Please send me without obligation, and post free, a copy of the 72-page book "The Direct Way to Success" giving full details of The School's Postal Courses.

NAME _____
ADDRESS _____

46 Years Successful Educational Service.
The School of Accountancy
ACCOUNTANCY HOUSE, 134 FOX ST., BOX 4592 (Z.) JOHANNESBURG.
Also at: Box 2918, Cape Town, Box 1865 Durban, Box 95, Ladysmith, Natal

Cuticura

TALCUM POWDER

After the evening bath, a refreshing all-over dusting with fragrant Cuticura Talcum Powder will ensure sound sleep for a happy and contented baby, free from all chafing and irritation.

ABSORBENT AND COOLING

550

Bevan Supports Nehru's Kashmir Proposals

Pakistan's Use Of Military Alliances To Put Pressure Depreciated

IN an article in the 'Indian Express,' the British Labour Party leader, Mr. Aneurin Bevan said recently: "Pakistan should be told at once that neither of these alliances (SEATO and the Baghdad Pact) can be used either directly or indirectly, covertly or overtly to bring pressure to bear on India over Kashmir. That issue must be settled between India and Pakistan alone and must not be allowed to muddy other waters."

Stating that Mr. Nehru's plan for settling the issue on the basis of the present cease-fire line was a realistic solution, Mr. Bevan said: "Mr. Nehru has made one of his characteristically wise practical suggestions. It is that the issue of Kashmir should be resolved by demarcation on the present cease-fire line.

"Mr. Nehru does not concede that that part of Kashmir now occupied by Pakistan is hers by right. What he does appear to be saying is that the division has existed so long that events have given it authority and credit-ability it did not possess when the armies ceased fire at that point.

The article goes on: "Mr. Nehru points out that developments have occurred in Kashmir, particularly in the economic field, which have changed the face of the country. There is danger of creating another refugee exodus of the kind that both India and Pakistan have suffered from so grievously ever since partition. It would be imprudent (to use no stronger language), not to speak of the misery and loss which would be the lot of millions of ordinary men and women. They have the right to look to their leaders for protection from such calamity. There should be a limit to the right of minorities whether they be Muslims or Hindus. The right ceases at the point where its assertion involves physical suffering and even loss of life of the minority.

"Statesmen have no right to

indulge their emotions at the expense of the ordinary folk. Apart from emotions of some Pakistani leaders, it is difficult to see any important objection to Mr. Nehru's proposal.

"Referring to Pakistani talk of democracy for Kashmir Mr. Bevan asked: "If Kashmir had been absorbed in Pakistan, would her people have enjoyed a full range of democratic rights? Have the people of Pakistan enjoyed them? Governments succeeded each other in Pakistan over the heads of the people, while the rulers have argued interminably about the constitution,

"In the meantime the Government in Kashmir goes ahead along with economic developments."

Referring to Mr. Nehru's statement that American military aid to Pakistan had changed the situation, Mr. Bevan said: "He points out that the Military aid Pakistan had received from the USA has brought about a posi-

tion which completely changes the old demands that Pakistan should withdraw her troops from Kashmir. If she withdrew them within 20 or 30 miles from the border, Mr. Nehru makes the point that this has been more than out-weighted by the growth of Pakistani military strength derived from US aid.

"Thus Mr. Nehru argues with devastating logic that actions of Pakistan have altered all the conditions prevailing at the time of the original terms of settlement of the Kashmir problem.

"It is unreasonable to hold on to promises made in circumstances which have changed by Pakistan's own policies. Why should India stand still and only Pakistan make all the moves?"

Mr. Bevan added: "It is as natural for Mr. Nehru to reconsider his attitude in relation to the new situation thus created, as it is for Pakistan to attempt to use her alliances to push her cause against India."

Apartheid Trouble In Britain And U.S.A.

—Sen. de Klerk

FOR the benefit of our foreign readers we quote a news item from the 'Natal Daily News' of May 7. Following the news is an ideal reply written by the Editor of the 'Daily News' published on the same day.

George, Monday.—Senator J. de Klerk, Minister of Labour, said at a Nationalist Party srydag here during the week-end that nations such as the United States and Britain, which in the past had frowned on apartheid, were now growing concerned about conditions in their own countries.

In both England and America, where there were not one-millionth of the colour problems that South Africa had, it was being found difficult to apply

principles of racial equality, reports S.A. Press Association.

The 'Daily News' George correspondent reports that Senator de Klerk also said that the Industrial Conciliation Act of 1956 would probably come into force by the end of the year.

In future Europeans or Coloureds could have their own separate trade unions to protect their living standards.

Nothing To Do With The Case

Thus the 'Daily News':—

Analogy is a facile weapon in the defence of a cause, but it will not always impress the sound thinker. In a speech at George over the week-end Senator J. de

Klerk, Minister of Labour, chose to tilt at Great Britain and America in defence of the Government's apartheid policy. These countries, he observed, were finding it difficult to apply principles of race equality.

This is a comparison which will win apartheid no new friends abroad. Great Britain's colour problem is really no national problem at all. The handful of Coloured citizens living there enjoy complete equality in law and in fact. There have been and probably always will be, instances of discrimination springing from private prejudices and not from State policy. But if a hotel-keeper slams an exclusive door in the face of a Coloured stranger this does not mean that the British as a race are practising or approving apartheid. Similarly the race situation in America cannot be glibly equated to that in South Africa. It is true that prejudices and discriminatory acts are manifest in the deep South. But the policy of America is racial equality and it is a policy affirmed by the Federal Supreme Court. Moreover while that equality may in some parts of the United States exist more in theory than in fact the trend of public and political public thinking is assuredly towards the emancipation of the non-Whites.

But the race policies of the Nationalist Party dismay the outside world because, when a slogan is stripped of its frail content, they offer the non-European so little hope of real advancement. Senator de Klerk's analogies will in fact be regarded as completely inconsequent by all who probe behind the glamour of the catch-phrase of apartheid.

ANIRUDDHA JAMIDAR,
Box 10566, Nairobi, wants
1000 English parcel used
Stamps.

R. VITHAL

Bookkeeper, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.
Contact No. 213 Macosa House, Second Floor, 17 Commissioner Street, Ferreirastown, Johannesburg. Phone 33-1654.

BOOKS FOR SALE

Satyagrah In S.A.
—By M. K. Gandhi 15/-
Bapoo's Letters To Ashram Sisters
—By Kaka Kalelkar 2, 6
Obtainable from:

'INDIAN OPINION,'
P/Bag, Dnrban, Natal.

INDIA LETTER

(From Our Own Correspondent)

Bombay, April 30.

INDUSTRIAL POLICY REVISION

NO revolutionary departure is envisaged in the new draft of the industrial policy statement of the Government of India from the resolution adopted by the Central Cabinet in April 1948, it is learnt.

The revised draft, which was inconclusively discussed by the Planning Commission, however, emphasises the role of the public sector in India's developing economy.

This is in keeping with the objective of establishing a socialist pattern of society embodied in the second Five-Year Plan.

The industrial policy resolution of 1948 retained the manufacture of arms and ammunition, the production and control of atomic energy and the ownership and management of railways as the monopoly of the Central Government. It provided that the State will be exclusively responsible for the establishment of new undertakings in the case of six other industries—coal, iron and steel, aircraft manufacture, shipbuilding mineral oils and the manufacture of telephone, telegraph and wireless apparatus, excluding radios.

The revised draft of the industrial policy resolution is believed to have amalgamated these two lists and added heavy machine building industries and certain minerals, including copper, lead and zinc, to the category of industries in which new undertakings will be ordinarily established by the State.

Pak Troops Massed On Assam Border

Pakistan has concentrated a large number of troops on the Cachar-Sylhet border.

Heavy movement of troops has been reported from Patharia Hills (Assam), where there are some disputed areas.

It is also learnt that the joint survey undertaken by the officials of the Governments of India and Pakistan, which was in progress, has suddenly been stopped at the instance of the Pakistani Government. This move is viewed with grave concern following the massing of troops on the Indo Pakistan border of Cachar.

Atomic Power In India

The Union Minister for Irrigation and Power, Mr. G. L. Nanda, disclosed in the Lok Sabha that schemes for generating atomic power were being prepared and "something might develop" during the second Five Year Plan period.

Mr. Nehru, however, hastened to add that, for the present, atomic power was not an economic proposition.

Hydro-electric and thermal power would be "much cheaper" for a long time to come.

India's hydro-electric power potential alone is estimated at 35 million k.w. The power target for the Second Plan is 68 million k.w.

Communal Trouble In Bhopal

Fifty persons, including five police officers and a journalist were injured in a communal clash which occurred at Bhopal on April 7. The police had to fire ten rounds to disperse two clashing groups in the Budh-wara locality.

The authorities had imposed Section 144 in the city. At midday, the situation in the various localities of the city appeared quiet but tense. A few shops were broken and a car standing on the roadside was damaged in the course of a clash between processionists and members of another community.

A 12 hour curfew from 6 p.m. to 6 a.m. has been imposed. A press note issued tonight said 50 persons, including five police officials, had been injured. The trouble started when a few persons from a hotel threw sodawater bottles on a procession.

63 persons including 6 Pakistanis and some Hindu Sabha workers have been arrested in this connection. Some Pakistani spies are suspected of having their hand instigating communal trouble and an illegal transmitter transmitting reports regarding communal incidents in Bhopal is seized by the police. Bhopal has returned to normalcy since then and the curfew is withdrawn.

Curb On Air Aid To Goa

The Government of India has banned, initially for a period of two years, unauthorised flights of foreign aircraft into or over any part of the territory of India (including territorial waters) which is within ten miles from the boundary of any of the Portuguese possessions in India.

A Government notification, published in an extraordinary issue of "The Gazette of India," has specified that every such aircraft shall first land at Bombay or Ahmedabad airports and obtain a clearance certificate before proceeding to Portuguese possessions.

The Government of India has felt compelled to take these measures in view of an increasing number of clandestine flights being made between Karachi and Goa by Portuguese-registered or Portuguese-chartered aircraft.

Food Imports

The Union Government's anxiety to prevent any sharp increase in the prices of food-grains was underlined by Mr. A. P. Jain the Food Minister.

Apart from assuring members of the Reserve Bank's preparedness to curb any inflationary

rise in prices, Mr. Jain said that the Government had decided to build its wheat and rice buffer of a million tons each by purchase from abroad.

Negotiations for procuring wheat from the United States had been under way for some time, and a decision would be announced soon.

Government To Take Over Panna Mines

The Union Minister for Natural Resources, Mr. K. D. Malaviya, announced in the Lok Sabha the Government's decision to take over the Panna Diamond Mines. The nationalisation of these mines in Vindhya Pradesh, it is understood, will cost about Rs. one crore.

Mr. Malaviya also informed the House of the decision to bring copper mining directly under Government control. "It will also work in the nationalised sector," he added.

The question of taking over the copper mines in the private sector was "being tackled." To begin with, it was proposed to nationalise one "good copper mine" in Rajasthan during the Second Plan period.

MODERN OFFICES TO LET

AT VALBRO CHAMBERS 115 VICTORIA STREET, DURBAN.

In the heart of Durban's Busiest Indian Commercial Centre VALBRO CHAMBERS provide for the most Modern in Indian office accommodation at modern rentals from £5-1-0 per month upwards.

MODERN DISPLAY CASES TO LET
In The Valbro Arcade. Rentals from £1-7-6 per month upwards.

For full particulars apply to:

THE MANAGER, VALBRO CHAMBERS,
80, 6th Floor, Valbro Chambers,
115 Victoria Street. DURBAN.

Phones: 20157-27080.

ORIGINAL CORRESPONDENCE.

PROPOSED YOUTH HOSTELS

THE EDITOR, 'INDIAN OPINION.'

SIR,—Having read the report of Mr. Catchpool's account of proposed youth hostels in this country, I feel it is a great mistake to start any scheme that involves apartheid in this multi-racial land. Let us believe that what ought to be done can be done. We have got with God's help to bring a miracle about and that can only be done by employing right means. There is already an International Club in Durban, an Interracial Community Centre at Wilgespruit, and St. Faith's Mission at Rusape. Would it not be better to try and organise more groups such as these, instead of "deeply regretting it would be impossible to provide multi-racial hostels here." But is it impossible? If so let us wait till smaller efforts have born fruit, and realise that no great effort to "right the wrong" has ever in its initial stages been approved by Government.

"European only" Hostels would certainly intensify the ill-feeling that already prevails between White and Coloured races, and I fear the Nationalists would impress on the more liberal-minded European youth that they must at all costs maintain "white supremacy" and in order to do so all other races must be kept in subjection and that a programme of

total suppression must be carried out. Actions speak louder than words. It would be impossible to inculcate a spirit of love and tolerance to our neighbour whilst practising apartheid.

ELSIE MANNING.

Dr. Naicker On Father Huddleston's Book

Father Trevor Huddleston has done South Africa and the world a great service by publishing his book "Naught for your comfort," says Dr. G. M. Naicker, Acting President of the South African Indian Congress.

"It is only natural, adds Dr. Naicker, "that the Nationalist Government and for that matter all supporters of apartheid and segregation will find this book most unwelcome; but no one can challenge the truth behind this great contribution. Father Huddleston has done the cause of the oppressed people of the Union a great service by his outspokenness.

"During his stay in the Union he championed the cause of the underprivileged. Today overseas he is the best ambassador they could have sent out from South Africa.

"Every South African should read "Naught For Your Comfort."

BONES
WANTED

We Pay
£7 PER TON
F.O.R. your
Station or Siding

BAGS RETURNED RAILAGE PAID

For Full Particulars write to:

THE
**BULLBRAND
FERTILIZERS LTD.**
SARNIA, NATAL.

NEW LATEST RECORDS AND
SONG BOOKS AVAILABLE

Nastik	6 Records	£2	9s.	6d.
Shabab	5 "	2	1	3
Aurat	5 "	2	1	3
Alibaba and Forty Thieves		1	13	0

Packing and Postage 5s. extra.

Latest Film Song Books in English

Taxi-Driver, Arpaar, Shabab, Deedar, Hamlog. 1s. 6d. each.

Gujarati Film Song Books 9d. each

Nastick, Udan-Kotola, Haridarshan, Shabab, Boot-Polish, Taxi-Driver, Nagin, Jhamela, Rangila, Arpaar, Badal, Albella, Baaz, Chaar-Chand, Bewafa, Kalighata, Raag Rung, BawreNain, Papee, Sagai, Tokar, Nobahar, Shikshat

Obtainable from:

BHARAT MUSIC
SALOON

AND BOOKSELLERS

(Corner Grey & Lorne Streets)

286 Grey Street,

Phone: 26070.

DURBAN.

★

'INDIAN OPINION'

(Founded By Mahatma Gandhi In 1903)

For The Moral, political and
Social Advancement Of Indians
In South Africa.

Published Every Friday.

Subscription Rates

Payable Always In Advance.

Within the Union £1 10s. 6d. Annually

" " " 15s. 6d. Half-yearly

Outside the Union £1 15s. Annually

" " " 17s. 6d. Half-yearly

Become a Subscriber and persuade your friends
to do likewise.

Apply to—

Manager,
Indian Opinion,
P. Bag, Durban, Natal.

BOOKS FOR SALE

GANDHIANA—D. G. Deshpande—(A Bibliography of Gandhian Literature)	5	0
PILGRIMAGE FOR PEACE—Pyarelal	12	6
TO STUDENTS—M. K. Gandhi	6	0
BAPU—Marry F. Barr	4	0
COMMUNAL UNITY—M. K. Gandhi	25	0
FAMOUS PARSIS	7	6
SEVEN MONTHS WITH GANDHI	12	6
—Kriandadas		
A RIGHTEOUS STRUGGLE	2	8
—Mahadev Desai		
GANDHIJI AS WE KNOW HIM—Intimate and delightful incidents by various writers	9	0
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR	15	0
Vol. I.—M. K. Gandhi		
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR	14	0
Vol. II.—M. K. Gandhi		
FROM YERAYDA MANDIR	1	0
—M. K. Gandhi		
Diet and Diet Reform—Gandhiji	5	0
Cleanings—Mira	1	6
Selections from Gandhiji—N. Bose	10	0
Bhoodan Yajna	2	0
Sardar Vallabhbhai Patel (Vol. I)—N. D. Parekh	15	0
The Diary of Mahadev Desai—V. G. Desai	12	0

Obtainable from:

"INDIAN OPINION,"
P. Bag, Durban, Natal.

BOOKS FOR SALE

Ramanama—M. K. Gandhi	2	0
An Atheist With Gandhi—Gora G. Rao	2	0
Key to Health—M. K. Gandhi	1	6
A Gandhi Anthology (Book I)—V. G. Desai	1	3
Gandhian Ethics—Benoy Gopal Ray	2	6
Basic Education—M. K. Gandhi	2	6
Bapu's Letters to Mira (1924-48)	7	6
For Pacifists—M. K. Gandhi	2	6
The Educational Philosophy of Mahatma Gandhi	8	6
—M. S. Patel		
To Women—Amrit Kaur	1	0
Drink, Drugs and Gambling	5	6
—M. K. Gandhi		
To the Students—M. K. Gandhi	8	6
Unto This Last—M. K. Gandhi	1	0
The Gospel of Selfless Action or The Gita According to Gandhiji (Translation of the Original in Gujarati with an additional introduction and commentary)	8	6
—Mahadev Desai		

Obtainable from:

Indian Opinion,
P. Bag, Durban, Natal.

BOOKS FOR SALE

WHAT IS WRONG WITH INDIAN ECONOMIC LIFE? —Dr. V. K. R. V. Rao	3	0
COTTAGE INDUSTRIES AND THEIR ROLE IN INDIAN ECONOMY—Prof. Rao	2	6
THE DELIVERANCE (A picture of the palpitating life of the joint family)	4	6
INDIAN STATES' PROBLEM (Gandhiji's Writings and Utterances)—M. K. Gandhi	10	0
FOUNDATIONS OF PEACE (Critical study of the conditions which precipitated two world wars—K. T. Shah	15	0
INDIA SPEAKING (Various contributions on economic, political, cultural and social problems of modern India)	15	0
DELHI DIARY—Gandhiji	10	0
MY GANDHI—Dr. John Haynes Holmes	12	6
A SURVEY OF RACE RELATIONS (1934-54)	5	0
A PROPHET OF THE PEOPLE —T. L. Vaswami	3	6
GITA MEDITATIONS —T. L. Vaswami	8	6
KRISHNA STORIES —T. L. Vaswami	7	6
A VISION OF FUTURE INDIA—K. G. Mashruwala	2	0
EMNIENT AMERICANS WHOM INDIA SHOULD KNOW—Jabez T. Sunderland	6	
SOVIET ATTITUDE TOWARDS CHINA Pacts And Facts—Stanley Powell	5	0
AMONG THE GREAT (Conversation with Romain Rolland, Mahatma Gandhi, Bertrand Russell, Rabindranath Tagore and Sri Anurobindo)—Dilip Kumar Roy	23	0
TWO HISTORICAL TRIALS IN RED FORT —An account of the trial of the Officers of the I.N.A.	14	0
WHY CRIPPS FAILED (Documented account from the Indian Nationalist point of view)—M. Subrahmanyan	2	6
GANDHI-JINNAH TALKS (Text of Correspondence and other relevant matter)	2	6
THE STORY OF MY EXPERIMENTS WITH TRUTH —M. K. Gandhi	15	0
UPANISHADS FOR THE LAY READER —O. Rajagopalaachari	6	0
VEDANTA THE BASIC CULTURE OF INDIA —O. Rajagopalaachari	5	6
INDIAN CHRISTIANS —G. A. Natesan	7	6

Obtainable from:

"Indian Opinion,"
P. Bag, Durban, Natal.

Cable & Tel. Add.: "HARGVAN".

Phone 29388.

P. HARGOVAN & CO.

(PTY.) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS
AND IMPORTERS.

P. O. BOX 1250.
1557 Warwick Avenue,
DURBAN.

Tel. Add: "Charotar" Telephone: 33-9885.

MANGHESTER TRADING

CO. LTD.

ESTABLISHED 1923

Wholesale Soft & Fancy Goods Merchants

Direct Importers.

47, Commissioner Street,
JOHANNESBURG.

DELHI DIARY

By Gandhiji

This is a collection of Gandhiji's prayer discourses which he delivered during his last stay in Delhi.

Dr. Rajendra Prasad in his foreword says:

"...In these pages one can read the anguish which he (Gandhiji) felt and the superhuman effort which he was making to restore and re-establish human standards of life and conduct amongst us."

Price: 10s.

Obtainable from:

'Indian Opinion,' P. Bag, Durban, Natal

Seven Months With Mahatma Gandhi

Being an Inside View of the Non-co-operation Movement of 1921-22

By Krishnadas

Abridged and edited by Richard B. Gregg

Writing of the two volumes of which this is an abridgement Gandhiji wrote: 'I have gone through them. And the facts appear to me to be correctly set forth and exhaustively dealt with..... The volumes are the only narrative we have of the seven months with which Krishnadas deals.'

Price: 12s. 6d.

Obtainable from:

'Indian Opinion,' P. Bag, Durban, Natal

FOR...
RUBBER STAMPS

AND

PRINTING

CONTACT

STANDARD PRINTING PRESS

GENERAL PRINTERS
AND
RUBBER STAMP MAKERS

73 BEATRICE STREET, — DURBAN.

PHONE 61006.
P.O. BOX 2782.TELEGRAPHIC ADDRESS
"QUICKPRINT"

ESTABLISHED 1927.

The finest Indian Film Recordings Just Arrived, New Theatres

The greatest artist of our time hailed from
All-India Radio, Colombo, America and BBC

There is Magic in his Voice—Saigal

NOW ON FOR SALE

	3	Records	£1	10s.	od.
Shahjehan	3	"	1	10	0
Tansen	3	"	2	0	0
Bagat Surdas	4	"	2	0	0
Lagan	4	"	2	0	0
Bauphoel (Kannan Devi)	4	"	2	0	0
Tadbir & Majboor	2	"	1	0	0
Dusman	2	"	1	0	0
Dorte Matha	2	"	1	0	0
Zindigi	2	"	1	0	0
Devadas & Street Singer	2	"	1	0	0
Mysister	3	"	1	10	0
6 Loose Single Quavaleo	6	"	3	0	0
Remo & Juliet Film	4	"	2	0	0
Shama	4	"	2	0	0
Meeru	6	"	3	0	0
Anmolgodhai	6	"	3	0	0
Zeenath	6	"	3	0	0

Latest records Local Pressed and from India
you will always find them in our Stock

Books, Magazines, Pictures arriving
by Every Mail

D. ROOPANAND BROS.

MUSIC SALOON AND BOOKSELLERS

Phone 20707.

P.O. Box 2524.

85 VICTORIA STREET,

DURBAN.

પુસ્તક ૫૪ મું—અંક ૧૭
તા. ૧૧ મે, ૧૯૫૬.
છુટક નકલ પે. ૬
૨૨ શુક્રવારે બહાર પડે છે

ઇન્ડિયન

ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં રચાયું.

ગ્રૂપ એરીયાઝ પરિષદ

ના ટાલ ઇન્ડિયન કેંગ્રેસે ડરબનમાં તા. ૫-૫-૫૬ અને દહીના એક સર્વપક્ષી પરિષદ ગ્રૂપ એરીયાઝ અને બીજા કાયદાઓ વિષે ચર્ચા કરવા ભરી હતી. આ પરિષદમાં ઘણી નંણીતી વ્યક્તિઓએ આર્થિક નેશનલ કેંગ્રેસના પ્રમુખ, ચિદ્ર લુહીલી, ડો. એસ. કુપન, નાટાલ ઇન્ડિયન કેંગ્રેસના પ્રમુખ, ડો. જી. એમ. નાયકર, ટ્રાંસવાલ ઇન્ડિયન કેંગ્રેસ; અને મીસીસ જે. આરએનસ્ત્રીને, આ કાયદાઓની અસર અને અમલ વિશેના મુદ્દાઓ અને માહિતીઓ લેખીત રજુ કરી હતી.

મી. લીવેલ લોવેલ લીબરલ પક્ષના મેમ્બરે આ પરિષદને ઉઘાડી મુકતા જણાવ્યું હતું કે, “નેશનલીસ્ટ પક્ષ નશીબદાર છે કે આ ગ્રૂપ એરીયાઝ એકટ ૩૦૦ વર્ષ મોટો થયો છે. જે ક્ય ઇન્ડિયા કંપનીએ આ એકટ દાખલ કર્યો હોત તો કેપના એક ખુણામાં બધા ગોરાઓને રાખી બીજા બધા સાઉથ આફ્રિકાનો ભાગ બીન-ગોરાઓ માટે રહેવા દીધો હોત. આજે આપણે એ યાદ રાખવું જરૂરી છે કે, ગોરા બીન-ગોરાઓનું મીશ્રણ ગોરાઓને આભારી છે. પોતાને માટે કામ કરવાને માટે આફ્રિકાને તેમના રીઝર્વમાંથી શહેરોમાં ખેંચી લાવ્યા અને હીંદથી હીંદીઓને પણ તેજ કારણે દાખલ કર્યાં. આમ પોતાના સ્વાર્થ માટે બધાને ભેગા કર્યા અને જે કુદરતી ઇલાચદાપણ હતું તેને દુર કર્યું. હવે આજે બ્યારે બીન-ગોરાઓ આગળ વધી રહ્યા છે ત્યારે તેઓને તે હંમે છે. હું બે એક વાતો આ કાયદો સાધારણ ગોરાને શી અસર કરે છે તે ઉપર કહેવા ઇચ્છું છું. ઘણા મોટા ભાગના ગોરાઓને આ કાયદાની કશી અસર નહીં થાય. અને જે થોડાને થયો તે લોકોને અવાજ હોવાથી તેઓને ખુદ તુકસાન નહીં થાય.” અંતમાં મી. લોવેલે કહ્યું કે, “આ પરિષદ ઉઘાડી મુકવાતુ આમંત્રણ મેં એ આશાએ સ્વીકાર્યું હતું કે ગ્રૂપ એરીયાઝની અસર વિશે મને વધુ જાણવાનું મળશે. અહીં આજે જે બધા ભેગા થયા છે તેમને હું મારી શુભેચ્છા વ્યક્ત કરું છું. અને આ પરિષદથી તમે જેઓને આ કાયદાઓથી સહન કરવું પડશે તેઓને રાહત મળે એમ ઇચ્છું છું.”

અહીંના સ્થાનીક ગોરાઓ, તેમજ મીસીસ વિન્ચાલક્મી પંડીત, મી. વી. કે. મેનન અને ચીફ લુહીલીના સંદેશાઓ વંચાયા હતાં.

બીજે દિવસે સવારે ડો. કુપને ગ્રૂપ એરીયાઝ એકટ બીન-ગોરાઓના શિક્ષણના ક્ષેત્ર માં શું ભાગ લજવશે તેની માહિતીનો હેતુલ રજુ કરતા જણાવ્યું હતું કે, “ડરબનમાં જ ૨૨ હીંદી શાળાઓ બીજા લક્ષ્યોમાં ચાલી જશે, દક્ષિણ આફ્રિકાના કાયદા અનુસાર શાળાની જમીન આપણે ખરીદવાની અને મકાનના ખર્ચમાં અરધો હિસ્સો આપણે તથા અરધો સરકારનો રહે છે ડરબનમાં શાળાની અછતને લઈને બે વખત વર્ગો સવાર અને સાંજના ચલાવવા પડે છે. આ રીતે ચાલીએ તો સવારની શાળામાં ૬૨૩૪ વિદ્યાર્થીઓ તેનો લાભ છે, અને કાયદા મુજબ આ જે આપણે શાળા બાંધવી હોય તો ૧૫૬ વર્ગો બેઠકો. કેળવણી ખાતાના ધારા મુજબ જે ઓછામાં ઓછા ખર્ચે આ વર્ગો બાંધવામાં આવે તો એક એક વર્ગને ૧૬૦૦ પાઉંડ થાય. આ હિસાબ અનુસાર ૨૨ શાળાઓ બાંધવાને ૨૪૯૬૦૦ પાઉંડનો ખર્ચ થાય. આમાં જમીન ખરીદને આંકડો હજી ઉમેરવાનો છે. શહેરમાં હીંદી લક્ષ્યોમાં જમીનનો ભાવ ઘણો ઉચ્ચ છે. ૧૨૦૦ પાઉંડમાં બે એકર જમીન મળે તો આપણે નશીબદાર કેળવણી ખાતાના ધારા મુજબ પ્રત્યેક શાળાને ચાર એકર જમીનનો ટુકડો હોવો બેઠકો. આ મુજબ આપણે ૮૮ એકર જમીન ખરીદવાને ઉપલા હિસાબે જમીનનો હિસાબ ૧૦૫૬૦૦ પાઉંડ થાય. ૨૨ શાળાઓ માટે આ હિસાબે હીંદીઓને મકાન અને જમીનનો કુળ ખર્ચ ૩૫૫૨૦૦ પાઉંડ થાય.”

ચિદ્ર લુહીલીએ એપાર્ટહેડ અને યુનીયન લેન-! લોઝ આ કાયદાઓ આફ્રિકાને શી અસર કરનારા છે તે વાંચે પોતાના લેખીત હેવાલમાં જણાવ્યું હતું. ચીફ ઉપર બેંક હોવાથી પોતે હાજર નહોતા રહ્યા અને તેમને માટે સેક્રેટરીએ તે હેવાલ વાંચ્યો હતો. શરૂઆતમાં હેવાલમાં તેઓએ જણાવ્યું હતું કે, “માનવ સંરક્ષણ હક”ના ઠરાવમાં એક કલમ છે કે (અનુસંધાન માટે જુઓ ૧૮૫ પાનું)

ધર્મ ન હસર સત્ય
સમાના
આગમ નિગમ પૂરાણ
બખાના
એ સોઈ ધર્મ સુલભ કરિ
પાવા
તજે સો તિહું પૂર
અપચશ છાવા.

—0—

સ્વામિ સખા પિતુ માતુ ગરૂ
છનકે સખ તુમ તાત
તિનકે મન મંદિર વસહું
સીયા સહિત હોઉ બ્રાત.

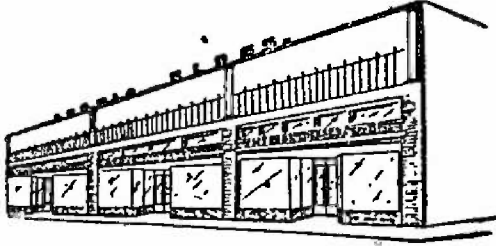
—0—

નહિ સત સંગ જોગ જપ
નગા,
નહિ દ્રઢ ચરણ કમલ
અનુરાગા
એક બાનિ કરૂણા નિધાનકી
સોપ્રિય જકે ગતી ન આનકી.

K.M. Lodhia & Co.

Manufacturing Jewellers and General Dealers

22 ct. Jewellery made to order in latest designs

આવિસ ફેરટ

સોનાના હાગીના ખાસ અમારી જાતી દેખરેખ નીચે અમને અપાયેલ કામ સંતોષ પામે એવા રીતે કરીએ છીએ.

નેકલેસ, જુદી જુદી ડીઝાઇનની બંગડી અછોડા, સાડીની પીન, વીંટી વગેરે અંગ્રેજી બીજેરે બનાવીએ છીએ.

106 Prince Edward Street, Durban.

તાજું ઉમદા ફ્રુટ

દરબનનું ટકાઉ આદુ ૮ પેની રતલ, મોટી કળીનું લસણ ૧૦ પેની રતલ, પાપક નં. ૧, શી. ૧૦-૦ ૧૦૦. નં. ૨, શી. ૮-૦ ૧૦૦. પોસ્ટલ જુદું.

દધુરી અને ચેવલી પાન બનર ભાવ પોસ્ટલ જુદું. બાસ્કીટ શી. ૧૦-૬ ડઝન; લાંબી અને રફવેર બાસ્કીટ શી. ૧૧ ડઝન. કાંદા, બટેટા (બાલ) હમેશાં હમારે ત્યાંથી મળશે.

રોડેસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને જલજ્જબન કોંગોના ચોરડરો ઉપર પુરક ધ્યાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પરમીટ કલાની ચોકલ્યું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.

WHOLESALE FRUIT MERCHANTS

P. O. Box 251. DURBAN.

લગન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

મુસ્લી જમણના અમે સ્પેસીલીસ્ટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રોડેસીયાના કોઈ પણ ભાગમાં તમારે મુકામે આવી રસોઈ કરવાનો અમે કન્પાક્ટ વર્કશુ.

કેપીટન-સ બાલકની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીકાઈ હાઉસ)

એ અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર - દરબન. ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

Phone 22905 Tel. ADD.: "GANDABHAI"

The Home Of INDIAN SWEETMEATS.

G. C. Kapitan & Son Vegetarian Restaurant

Upcountry customers are requested to send their **POSTAL ORDER** with their orders.

Write For Price List.

બહારગામના ગ્રાહકોને ખાસ સુચના

કોઈર સાથે પોસ્ટલ કોઈર મોકલવા મહેરબાની કરવી. મોહાઈની કોઈમત ઉપરાંત નીચે મુજબ પોસ્ટલ ઉમેરવા વિનંતી છે.

નો. રોડેસીયા શી. ૧-૦ રતલે. સર્વેન રોડેસીયા ૬ પેની રતલે. યુનીયનમાં ૩ પેની રતલે.

પ્રાઇસ લીસ્ટ મંગાવો

154 GREY STREET, DURBAN.

નવલ કથાઓ

ઝેર તે પીધાં છે ભણી ભણી	૧ ૧
સાગર કથા	૮ ૬
નંદુ મુક્તિ	૭ ૬
આપતી કાલ	૭ ૦
નીલ પંખી (નાટક)	૫ ૦
ગોદાન (બંગાલીનો અનુવાદ) ભાગ ૧. ૨. સેટના	૧૧ ૦
ચોરાની વાતો	૧ ૦
બહીષ્કાર	૬ ૦
વિવાહ મંદિર	૧ ૬
પ્રદીપ	૭ ૬
સાગર સાગ્રાટ	૬ ૦
દ્વીરેકની વાતો	૧ ૦
પૌરાણિક નાટકો	૫ ૬
યોધન ભાગ ૧. ૨. સેટની	૧૨ ૦
આશાનું બીજ ભાગ ૧. ૨. સેટની	૧૪ ૦
દરીયા વાટ	૧૦ ૦
કાંતી	૭ ૦
શક્તિ હૃદય અને સંયુક્તા	૬ ૦
વસુંધરા	૬ ૦
ઉલ્લો પ્રથમ	૭ ૬
સ્વાધ્યાય ભાગ ૧. ૨. સેટના	૧૩ ૬
દુર્ગા	૮ ૦
નયસીંહ સિદ્ધરાજ	૧૦ ૦
માનવતાનાં ધોલાંબ	૧૫ ૦
પ્રસાદ ધીરજી	૮ ૦
માનવતાના મુલ	૭ ૦
ઉલ્લો અભિનય	૬ ૬
કપાલ કુંડલા (બંગાળી વંદ)	૬ ૬
અણપુટ પારા	૭ ૬

'Indian Opinion', Private Bag, Durban.

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર તા. ૧૧ મે, ૧૯૫૬.

ગ્રૂપ એરીયાઝ પરિપદ

ગ્રૂપ એરીયાઝ પરિપદ ને તા. ૫ અને ૬ ફીના ગયા અહવાડીયા માં ડરબનમાં બરાઇ હતી. તે નાટલ ઇન્ડિયન કોંગ્રેસ તરફથી બોલા વવામાં આવી હતી. ત્રેસદ સંરથાઓ ના ૧૯૧ પ્રતિનિધિઓએ એમાં હાજરી આપી હતી.

આ પરિપદમાં ત્રણ ઠરાવો સર્વોત્તમ મતે પસાર કરવામાં આવ્યા હતાં જેનો ટુક સાર નિચે મુજબ છે.

ઠરાવ એક

બધા પ્રતિનિધિઓએ બીન-ગોરાઓ તું સંગઠન કરી તેઓને ગ્રૂપ એરીયાઝ અને એવા બીજા કાયદાઓનો સામનો કરવા તબયાર કરવા. તેમજ આ કાયદાઓની અસરોની માહીતીઓ મેળવી તેનો પ્રચાર કરવો.

ઠરાવ બીજો

દક્ષિણ આફ્રિકાના પ્રત્યેક પ્રાંતોમાં માહીતીઓ ભેગી કરવા કમીટીઓ સ્થાપવી.

ઠરાવ ત્રીજો

ટામલીનસન હેવાલનો સખત વિરોધ કરવો અને તેને અવમણવો.

આ પરિપદ અમારે મતે એક મુદ્દાથી સફળ થએલી ગણાય તે એ કે ગ્રૂપ એરીયાઝ અને બીજા કાયદાઓના બહોળા અમલો ક્યાં ક્યાં અને કેવી રીતે થશે અને કેટલું નુકસાન થશે તેની અભ્યાસ પુર્ણ સંપુર્ણ માહીતીની પ્રતીક્ષા. બીજીએ કે આઝાદી તરફનું આમળ વધવાનું આ એક પમહું હતું, પશ્ચ તે નોંધએ એટલુ શકતીશાળી પમહું અમને નથી નજીયું. આને હવે વખત કામ કરવાનો આવ્યો છે. ભાતીભેદના સવાલો સામે સક્રીય અહિંસક બળવો જાતી દુનીયાના પટ પરથી તેનો નાશ કરવા માટે અપી જલુ પડશે.

એકં ઘણો મુદ્દાનો સવાલ આ પરિપદની બેદકમાં ચર્ચાઓ હતો, તે એ કે, તેઓ આ કાયદાઓનો ભોગ અને છે તેઓએ હવે શું કરવું? અને વિરોધ કેમ કરવો? સાધારણ જનતા આને એમ વિચારે છે કે, જે સરકાર સખતકરાણુ અને માદક દરથી ઘરોની સખતકરા કરી

દેતી હોય તેો તેનો શું કામ લાભ ન લેવાએ? અ્યારે તેઓને એમ કહેવામાં આવે છે કે, આવા અપમાન ભયી કાયદાઓને તાબે ન થતાં કોંગ્રેસની આઝાદીની લડતમાં સાથ આપવા તબ યાર યવું નોંધએ ત્યારે તેઓ તરફથી એવા જવાબો મળે છે કે, કોંગ્રેસ અમારું શું બહું કરશે? રવાભાવીક છે કે સાધારણ જનતા આમ વીચારે.

આને આપણી પાસે ખરા નેતાઓ નથી તેથી જનતાના વિચારો આનું વલણ લે છે. હીંદની આઝાદીની અહિંસક લડતને દોરવા અને જનતાને જગાડવા નેતાઓએ જેમ સર્વસ્વનો ભોગ આપ્યો હતો. અને અંતે આઝાદી તેઓએ ધણા દુઃખો અને કસટો સહન કરી મેળવી છે અને, તેને માટે તેઓ યોગ્ય રીતે ખર્ચ ધરાવે છે. કારણ તેઓએ તે શુભલ વેદા કયો વખર મેળવી છે. પોતાનો ભોગ આપી એ આઝાદી મેળવવા તેઓએ સત્યાગ્રહ રૂપી હથીયારને ખરા અર્થથી વાપર્યું હતું કે જેનું જનમરયાન દક્ષિણ આફ્રિકા છે.

આપણામાંથી એક એવો નેતા પાકવો જરૂરી છે કે જે ઉચ્ચ આદર્શો અને રવાર્થ રહીત બની આપણને તેને પમલે દોરે, એવા નેતાને પમલે આલીનેજ આપણે આપણી આઝાદીની લડત લડી શકશું. અને આ દેશમાં માનભયું રયાન આપણે ત્યારેજ મેળવશું, નહીં કે હમેશ માટે યુલાબી ની એડી નીચે કચડાયલા રહીને.

ખરી રીતે પરિપદે સક્રીય માર્ગ દર્શન માટે ચર્ચાઓ કરવાની જરૂર હતી. અને આમ જનતાનો વિશ્વાસ મેળવી લેવાની જરૂર હતી.

એ સત્ય છે કે પરિપદે જનતાને આ કાયદાઓનો વિરોધ કરવા અને લડત લડવા સમજવવા અને તબયાર કરવા માટે સુચન કર્યું હતું. પશુ માર્ગની રૂપ રેખાઓ નક્કી કરી નહોતી. અમે ઇચ્છીએ છીએ કે એક પ્રચાર પ્રવાસ ગોઠવાય અને નિડર વર્તમાન પત્રકારો આ કાયદાઓની બધી માહીતીઓ અને તેના અતીમ પરિણામની માહીતીઓ થી જનતાને વોદે કરવામાં આવે અને વિરોધ માટે જનગૃત કરવામાં આવે.

આને ડક્સરોડની આખી હોદી પ્રભ બય બયુ જીવન વિતાવે છે. તેઓ નથી જાણતા કે તેઓનું ભાવી શું છે. આને તેઓ એવા સંજોગોમાં છે કે નથી તેઓ પોતાના ભાવી માર્ગને માટે કશું કરી શકતાં, કે નથી પોતાના કુટુંબ માટે કશું કરી શકતાં. રાત દિવસ દિલમાં બય રહે છે કે ગમે ત્યારે તેઓને કાયદેસર અહીંથી ચાલ્યા જવાનું કહેવામાં આવશે. નેશનલીસ્ટ સરકાર જનતાએ આને જે પોતાનો પરીસેવા પાડી જે કાંઈ ભેયું કયું છે તે શુભવી લેવા માંગે છે. પોતાની જાત મરનતથી જેઓએ પોતાના ભવીબધના સુખના સ્વપ્નાઓ રચ્યા હતાં તેઓ આને દુઃખ સાથે તેનો નાશ થતો જોઇ રહ્યાં છે. આને આ સ્થાતી તેઓનો છે કલચ કાસે બીજા કાયદાઓથી આપણી પશુ કરવામાં આવશે. આ કમ શરૂ જ રહેશે કે જ્યાં સુધી આપણે જાગીને આની સામે સખત સક્રીય પમહું નહીં બરીએ. આપણે જ્યારે હજી ભેગા મળ્યા વિચારણાઓ કરીએ છીએ ત્યારે સરકાર પોતાનું કાર્ય આમળ વધારી રહી છે અને પ્રજના જીવન સાથે રમત

રમી રહી છે. કાયદાઓ લડાઈને તેનો અમલ શરૂ થવા લાગ્યો છે ત્યારે હજી આપણે આપણો માર્ગ નક્કી કરવાની રૂપ રેખાઓ ઘડી રહ્યા છીએ. આપણે જે કાંઈક ખરેજ કરવા માગતાં હોઇએ તેો આપણે ઝડપથી વિચાર કરતા શિખવા ની જરૂર છે અને સરકારના કરતા એક પગલુ આમળ રહેવાની જરૂર છે. સરકાર હજી અમલમાં મુકવાનો વિચાર કરે તે પહેલા જ આપણે સક્રીય રીતે આપણો વિરોધ અમલમાં મુકા દેવો જોઇએ.

નેશનલીસ્ટો એમને મળેલી સત્તાના ગર્વથી એમના માર્ગમાં જે કાંઈ આવે તેને સાફ કરી નાંખવા ઇચ્છે છે. આને આ દેશ પુર્ણ અધકારમાં જણાય છે. અને પૂરની પ્રગટમાં તે પુર્ણ જોરથી જલડાયો છે. એનો પ્રવાહ એટલો બળવાન છે કે, રસ્તામાં આવતી સર્વ ચિન્નેને તે તાણી જાય છે. આવા પૂરના મધ્યમાં આને આપણે પશુ છીએ. આપણે જે સારો માર્ગદર્શક સુકાની નહીં મળે તેો કીનારે જોવાની આશા વ્યર્થ છે.

કૃષ્ણ મેનનની અંજલી

શ્રી. કૃષ્ણ મેનન પ્રવાસમાં હોવાથી આ અંજલી મોકલતા તેઓને ઠીલ થઈ હતી આથી. આ અંકમાં અમે તે આપી એ છીએ:—વ્યવસ્થાપક ઇ. ઝો.

શ્રી. મણીલાલ ગાંધીના અવસાનથી આપણે બધાને આઘાત લાગ્યો છે. દક્ષિણ આફ્રિકામાં, હીંદમાં, અને બીજા દેશોમાં કે જ્યાં ભાતીભેદ નો સવાલ ઉભો છે અને જેઓ માનવહક માટે લડી રહ્યા છે તેઓ સર્વને તેમના અવસાનથી ઘણું દુઃખ થયું છે.

આપણને લાગે છે કે તેઓ સુંદર જીવન જીવી ગયા. પૂ. ગાંધીજીની શરૂ કરેલી સત્યાગ્રહની ચળવળ તેઓએ શરૂ રાખી હતી અને તેમને ઘણા યુરોપીયન આફ્રીકન અને હીંદી સ્ત્રી, પુરૂષોએ સાથ આપ્યો હતો. શ્રી. મણીલાલ ગાંધી માનવહકક માટેની આ લડન લગભગ અર્ધી સહીથી લડી રહ્યા હતાં અને તેથી આધુનીક માનવહકક માટેની લડતના ઇતીહાસ માં શ્રી. મણીલાલ ગાંધીનું નામ સદા માટે અમર રહેશે.

તેમનું મરણ આપણને એ પશુ યાદ કરાવે છે કે, સાઉથ આફ્રિકામાં ગાંધીવાદી માર્ગના શિક્ષણ અને કાર્ય શકતીને હીંસા અને બળથી કચડવામાં આવી હતી છતાં તે જીવંત રહી છે. આ અહીંસા અને સત્યની લડતને હીંદુસ્થાને અમલ કરી રહો મેળવી

છે પણ તેનો જનમ સાઉથ આફ્રિકામાં થયો હતો.

આને આફ્રીકામાં જ્યાં અહીંસા બહુ મમતી વસ્તુ નથી અને જેને બહુ પ્રસિદ્ધિ મળી નથી, તેમજ અમેરીકા કે જ્યાં વૈભવની જોબો ઉછળે છે અને સુદના શસ્ત્રોથી સ્વભ છે ત્યાંની પશુ ભાતીભેદથી પીડાતી માનવજાત ખુબ લાગણી બરી અંજલી ગાંધીજીના જીવનને અને શિક્ષણને આપે છે કે, જેને શ્રી. મણીલાલ ગાંધીએ પોતાની શક્તી અનુસાર સાઉથ આફ્રીકાના સ્ત્રી પુરૂષોમાં ફેલાવ્યું હતું.

આને આફ્રીકાની માનવજાત પોતા ના વિચારોથી અને અનુભવોથી ગાંધીજીને માર્ગે વળી રહી છે કારણ તેઓને તેમાંજ આશા, રાહત, અને પ્રેરણા દેખાય છે.

સાઉથ આફ્રીકાની માનવહક માટે ની અને ભાતીભેદ સામેની લડત કોઈક વાર આપણને એમ લાગે છે કે, મરણ પામી છે. પણ આપણે શાંતી થી વિચાર કરીએ કે શું ખરેજ તેમ છે? શું આપણે એ ન જોઇએ કે સાઉથ આફ્રીકામાં માનવીજાતના મન

આને માનવહક્ક માટે ધંડાઇ રહ્યા છે અને જગ્યા છે તેમજ વિકાસ અને બળ તેઓમાં આવ્યું છે અને તેથીજ આપણે આ પ્રગતીને હાર કરતા છતાંની દ્રષ્ટીથી નિહાળીએ. બહે આપણને હજી છતાં નથી મળી પણ આપણે હજી તેને માટે પૂર્ણ બળથી સામનો કરી રહ્યા છીએ.

શ્રી. મણીલાલ ગાંધી કંઠ વરસાને અનુસાર નથી પણ એઓ સાહિય આફ્રીકા અને આપણે સર્વેને માટે

એક વારસો મુકી ગયા છે કે જેને તેઓ દ્રઢતાથી અને બળથી અંત સુધી વળગી રહ્યાં હતા, કે જે માનવ જીવનના ઈતીહાસનો એક માર્ગ છે, અને જે ગાંધીજીએ બતાવ્યો હતો તેનો આદર્શ.

આવા માણસો મરણ કે જીવિત અવસ્થામાં જીવતાજ હોય છે. મરણ કે જીવનમાં તેઓને આપણી માનવરી સર્વ શ્રેષ્ઠ એજ અંજલી હોઇ શકે કે જે, તેમના ધ્યેયને અને માર્ગને અનુસરવાને બળ આપે.

માતા

શોકલનાર: અ. સ્ત્રી. ગજરાબહેન રણુછોડલાલ (ડરબન).

માતા" કેટલો મધુર શબ્દ? કંઠ બેજ અક્ષરનો શબ્દ છે પરંતુ તેમાં કેટલો દુઃખ અર્થ રહેલો છે? આપણે જનમીએ છીએ ત્યારે આપણામાં કોઇ પણ જાતની શક્તિ હોતી નથી, પશુની માફક કોઈ પણ જાતનું જ્ઞાન હોતું નથી, ત્યારે શિક્ષિત માતા તેના ધાવણુમાંથી સંસ્કાર પાછને ઉચ્ચ સ્થિતિએ તેને પહોંચાડે છે. માતા કુનીયામાં અન્નેડ છે. માતા એ બાઇની, ખડેનની તેમજ પિતાની ગરજ સારે છે, માતાની બીડ કોઇ ટાળી શકે તેમ નથી.

માતાની સ્થિતિ તદ્દન ગરીબ હોય તો પણ તેના અતિશય પ્રેમને લીધે

ક્યો માણસ પોતાની માતાની વિશ્વ જન્મ સુખી થયો હશે! કહેવત છે કે બાળક બાપની દબેલી માં ન સમાય, પરંતુ માતાની ઘંટી માં સમાય છે. મતલબ કે માતા પોતાનાં બાળકનું જીવણું જીવે, ખાંડાખાંડાને અને મજુરી કરીને પણ પોપણુ કરે છે.

આપણે તો તેમનાં નક્ષી જ છીએ માતા સમાન શ્રેષ્ઠ દેવત કાંઈજ નથી. લોકોકિત છે કે: "જનનીની જ્ઞેડ સખી નહીં જડે રે લોક."

માતાનું સ્મરણ રોજ સવારનાં આ રીતે કરી નમન કરવું સારા બાળકનું યોગ્ય કર્તવ્ય છે.

માતાની સાથ કદી તુલના કરી નો શકાય, માતાનું હેતુ કદી વર્ણવીના શકાય. માતા તણુ તણુ તણુ નહી ફેડ માય, માતાની યાદથી મને બહુ હર્ષ થાય.

ઈદ મુખારક
અમે અમારા મુસ્લીમ બાઇએ શુક્રવાર કે શનીવારે પવિત્ર રમઝાન માસ પૂર્ણ કરશે અને ઈદ ઉજવશે તેમની સાથે તેમના આનંદમાં અને માનવ જાતને શાંતી અને નીતીમાં દોરવાની બંધગીમાં તેમની સાથે સાથ આપીએ છીએ અને મુસ્લીમ આલમને રમઝાન ઈદ મુખારક હજીએ છીએ.

મજુરી કરીને તે પણ પોતાનાં બાળકને સંતોષે છે. માતા પોતાનાં બાળકો માટે અનેક જાતનાં કંઈ વેળીને, અનેક વસ્તુને ત્યાગ કરીને તેમને ઉછેરે છે, તેની સ્થિતિ તદ્દન ગરીબ હોય તો પણ પોતાના દીકરાના દિલનો ખાતર દાગીના વેચીને પણ તેને પરણાવે છે.

કુનીયામાં કોઇ પણ માણસ પોતાની માતાને બદલો વાળી શક્યો નથી, અને વાળી શકશે પણ નહિ. આપણે માતા માટે જે આપણી આમડીના જ્ઞેડ કરાવીએ તો પણ તેની સેવાને બદલો વાળી શકાય નહિ. આ પ્રમાણે માતા આપણા માટે આટલું કંઈ વેઠે છે, અને છતાં પણ આપણે ગોટા થઇ તેમની લામણી કુમારીએ કે તરછોડીએ તો તે શત્રુ કરતાં પણ વધારે ખરાબ કામ કરવાં બરાબર છે.

અર્ચાધ્ય ગુજરાતી શિક્ષણ અને દક્ષિણ રોડેશીયા

‘ઇન્ડિયન ઓપિનિયન’ના અધિપતી બાઇશી, — આ પ્રદેશમાં પણ સાહિય આફ્રીકાની જેમ જ હવેલા કેટલાક વર્ષોથી ગુજરાતી શિક્ષણને પ્રશ્ન ઉઘ્ન સ્વરૂપ ધારણ કરી રહ્યો છે. દિન પ્રતિદિન વધતી જતી આપણી પ્રબલને માનુષાપાતું જ્ઞાન આપવા પૂરતાં શિક્ષકો દેશથી મેળવી શકાતા નથી. આ અંગે કેટલેક અંશે આપણો સમાજ પણ હોપરૂપ મણી શકાય. સાહિય આફ્રીકામાં તો શિક્ષકો તેમજ અન્ય સુસાધારોને પણ પ્રવેશ કરતાં અટકાવાય છે. અને તે એક રીતે આપણા સમાજ માટે લાભદાયક જ મણી શકાય. અહીંની સરકાર હજી એટલી હદ સુધી અઇ નથી. અને જેના પરિણામે અહીંની જનતાના હમરો પાઉન્ડ બદાર ધસડાઇ ગયા છે. કંઠ જીવવાયોમાંથીજ ૭ થી ૮ હમર પાઉન્ડ બદાર મત વર્ષમાં ગયા છે. અને જેનો કાંઈ પણ લાભ અહીંની જનતાને મળ્યો નથી. પરંતુ ‘ધરનાં છોકરાં ઘડી માટે અને પુનરી ને આંટો’ જેવી પરિસ્થિતિ અહીંની

આપણી જનતાની છે. અને હજી પણ એવા કેટલાય લેભાગુ જ્ઞેશીએ કયાકારો અને મોગીએ અહીંની જનતાને ધુતી રહ્યા છે. અને આપણી જનતા એવા ધુતારાઓને સહકાર આપી રહી છે. એ એક કમનશીબી છે. કેટલીક વાર તો અહીંના મોવડી એ સાથે વહી એવા ધુતારાઓને સહકાર આપી રાડું એવું કંડ કરાવી આપે છે. પરંતુ અહીં એમની જ પ્રબલને માટે તેઓ ભોગ આપવા તૈયાર નથી. અહીંની શાળાઓમાં દ્રબની અનિવાર્ય જરૂરીયાત તથા શિક્ષકો માટે સારી વ્યવસ્થા તથા તેમના વેતન માટે કાંઈ પણ કરવામાં આવતું નથી. આવી શિક્ષકોની કમનશીબી તથા આપણી જનતાની ઉપસાદ્ધિત કયા માર્ગે આપણને લાંબ જરો એ સમજ શકાતું નથી.

ગણેશચન્દ્ર ઠાકર વેદાન્ત શાસ્ત્રી, અધ્યપાક, હાંદુ વિશાલય, જુલવાયો.

લોકણી કોશ, મોટો ગુજરાતી કે ગુજરાતી ડીકશનરી. કીમત પા. ૧-૨-૬૦ મળવાનું ઠેકાણું આ એશીસ ‘Indian Opinion’ P. Bag, Durban, Natal.

Phone 332651 P.O. Box 1549 Tel. Add ENBEEDEE. **MASTER BROS.** (PTY) LTD. 33 West Street, JOHANNESBURG. MANUFACTURERS OF LADIES' & GIRLS' STRAW & FELT HATS. WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS. HOUSE FOR KEEN CASH PRICES. રેઠમી તેમજ સુતરાક કાપડ, હુલન જર્સી, હુલ, બાળકો માટેનો જાત જાતનો માલ, ધર વપરાશ માટે તેમજ જાનનાં પ્રસંગોએ સજીયાર માટે રીબન વગેરે માટે અમારે ત્યાં પ્રથમ તપાસ કરવા લલાચાણુ છે. **માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રા.) લીમીટેડ** ૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ. બોક્સ ૧૫૪૯.

રસોઈઆની જરૂર. ૭૦ મીન્ટ રોડ, જોહાનીસબર્ગમાં આવેલા શ્રી ટ્રાંસવાલ પ્રબળપતિ વિદ્યાર્થી આશ્રમ માટે રસોઈ આની જરૂર છે. જે કોઈ અરજી કરવા ઇચ્છતા હોય તેમને નીચેના સ્થળે લખવા અથવા મળવા વિનંતી છે. ફોન ૩૩-૨૬૫૧ — ૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

ગૃહિણી માટે ખીરંજ
૧ શેર કમોદના ચોખાને પોણો શેર ઘીમાં જરા શેકાવા દેવા પછી તેમાં ૧ શેર પાણીથી ૧ શેર પાણી રેડવું અને માતની પેડે ઘીરે ઘીરે ચઢવા દેવો. અઢી જય કે સાકર ૧ થી ૧૧ સુધી નાખવી બહુ પાણી ચૂસાઇ જાય ત્યારે તેમાં એલચી, ખંદામ, અને આખાં લવંગ પ્રમાણુ સર ઉમેરવાં પાણી રેઠની વખતે કેસર જે આની બાર મેળવવું. લી. જમનાબેન ડાહ્યાભાઈ મીશ્વી ટ્રાંસવાલ. ખીરંજમાં ખાંડ નાખ્યા પછી લીંચુનો રસ થોડી નાખવાથી ખંદાસ સાથે જાત છુટો રહે છે. નોંધ આજ બેને ૩૦-૫-૫૬ ના અંકમાં ખમણુ ઠોડણાંની— વિગત લખી હતી જે સરત સુકથી નામ છાપવું રહ્યું અર્થુ હતું. ‘Indian Opinion’, P. Bag, Durban.

ગરૂપ એરીયાઝ પરિષદ

(પહેલાં પાનાનું અનુસંધાન)

પ્રત્યેક માનવને જમીન મેળવવાનો હક્ક હોવો જોઈએ તે આ દેશમાં આપણને નથી." ૧૯૧૩નો નેટીવ લેન્ડ એક્ટ અને છેલ્લે ટોમલીનસન રીપોર્ટ અને તે માળા વચ્ચેના બીજા કાયદાઓ વિશે લખાણથી તેઓએ હેવાલ માં ચર્ચા કરી હતી. અંતમાં તેઓએ આશા વ્યક્ત કરી હતી કે "એપાર્ટહેડ આપણે દૂર કરવો છે, અને યુનાઇટેડ સાઉથ આફ્રિકાના મુદ્દા પર બધાનું સંમતન કરી લેવાનું છે. તેમ કરી આને નેશનલીસ્ટ સરકારનાં જે ઠોંગી વાડાઓ છે તેને નાબુદ કરવા."

ડૉ. જી. એમ. નાયકર કે જેઓ પશુ મેડ હોવાથી પોતાના લેખીત હેવાલમાં, ડૉ. ડેંગીસે ૧૯૫૦માં ગરૂપ એરીયાઝની શરૂઆત કરી ત્યારે

શ્રી. જી. ઇ. પટેલ ટ્રાંસવાલ ઇન્ડિયન કોંગ્રેસના મંત્રી પરીષદ સાથે પોતાનો હેવાલ રજૂ કરે છે.

ને પેટા સમિતીઓ સ્થપાઈ હતી તે વિશે જણાવ્યું કે, આ સમિતિના ભેગમાં તે વખતે હોદ્દાઓનો પ્રશ્ન જ સૌથી વધુ મોટો હતો. અને તેથી તે લોકોએ જે માહિતીઓ મેળવી કરી અને હેવાલ પડ્યો હતો તે ન્યાયી ન હતો. આ કમીશનના હેવાલમાંની નોંધ હું અને ઉતાઈ છું. "આમાં અમારે એકીપાટીકાને ઉલ્લેખ કરવો પડે છે કે, જે અમારા કાર્યના ભાગ નથી હતા, કારણ તે ધણી જરૂરી છે અને તે એ કે, એકીપાટીકાને યુનીયનમાંથી બીજા મોકલી દેવા ધણી જરૂરી છે. જાહેર જનતાને એવો મત છે કે આ લોકોને અહીંથી રેપીડીએશન

કરવા અને ધારાસભાએ એવા કાયદા ઝોને ધડવા કે જે આ માર્ગમાં આડ પીલી રૂપ ન બને. ધણી વખતથી આપણું ધ્યેય એ હતું અને હાલ પણ છે કે જે તેઓને આ દેશમાંથી બહાર ન કાઢી મુકી શકાય તેો દરજ્જાવાત ધલાપદો રાખવા. તેઓને આ દેશમાંથી દૂર કરવા જ જોઈએ અને તેમ કરવાને જે માળો પડે તેમ દરમ્યાન દરજ્જાવાત ધલાપદાપણુ અમલમાં મુકવું. આથી અમને લાગે છે કે એમને કાઢવા અને તેમ ન કરી શકાય તેો તેઓનો સંપૂર્ણ બહીષ્કાર કરવો કે જેથી તેઓ પોતે જ ચાલ્યા જાય."

વધુમાં ડૉ. નાયકર જણાવે છે કે, "ગરૂપ એરીયાઝ એ મુદ્દા પર રચાયે છે કે હોદ્દાને પરદેશી મણુવા અને તેઓની આ દેશમાં જરૂર નથી." આ કાયદાનો અમે સંપૂર્ણ વિરોધ કરીએ છીએ અને તેને કદી સ્વીકારવો કે સાથ ન આપવો એવું નક્કી કરીએ છીએ."

મીસીસ જે. આરએનરટીને પોતાના હેવાલમાં જણાવ્યું હતું કે "હોદ્દાઓ પાસેથી જે મીલકતો ગોરાઓ માટે લઈ લેવામાં આવશે એની કિંમત ૯૦,૦૦,૦૦૦ પાઉંડ થશે. અને ગોરાઓ પાસેથી જે મીલકતો હોદ્દાઓ માટે લેવામાં આવશે તે ૯,૦૦,૦૦૦ પાઉંડની હશે."

ટ્રાંસવાલ ઇન્ડિયન કોંગ્રેસના હેવાલ મુજબ ટ્રાંસવાલના અને નાટાલના નાના પરાઓની ફેટલીક ટાઉન કાઉન્સિલો ત્યાંના હોદ્દાઓ તરફ કેવી અમાનુષી રીતે વર્તી રહી છે તે વિશે, જણાવ્યું હતું. મી. એ. ઇ. પટેલ ટ્રાંસવાલ ઇન્ડિયન કોંગ્રેસના મંત્રીએ જણાવ્યું કે "લીબરલ ગોરાઓ જેઓ ખરા પ્રભુસત્તાકવાદી છે તેઓએ બીન-ગોરાઓ સાથે મળીને સરકારના ગરૂપ એરીયાઝ એક્ટ અને ધલાપદા પણાના કાયદાઓને સામનો કરવો જોઈએ. નાના ગોરાઓની કાઉન્સિલો જે આ કાયદાઓના અમલ માટે બીન-ગોરાઓ પર જે જુલમ મુઠ્ઠરે છે તેનો પશુ સખ્ત વિરોધ તેઓએ બીન-ગોરાઓ સાથે મળી જરૂર કરવો જોઈએ."

પ્રતિનિધિઓનો મત

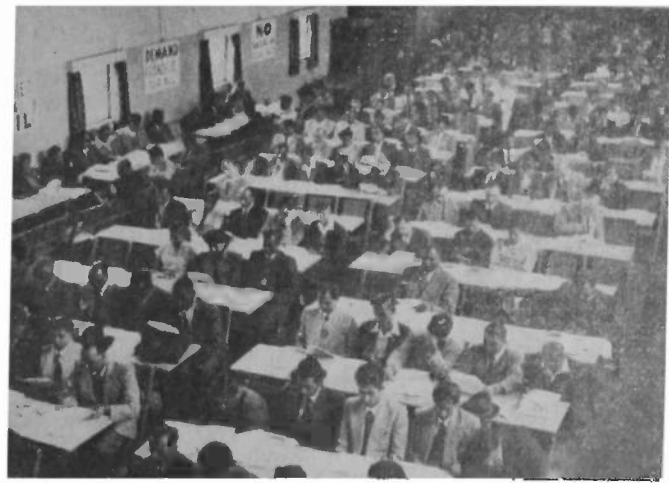
મી. મેઝસ મારીગ્રાએ જણાવ્યું કે આફ્રિકનોની પાસેથી ગોરાઓ જમીન બીનવી લીધી અને અમને મેકાર બનાવ્યા છે. કારણ કે, તેઓને સસ્તી મજૂરી મેકલી હતી. આજ રીતે હોદ્દાઓ પાસેથી પણ મીલકતો અને બધું ગરૂપ એરીયાઝના ધલાપદાપણુને

બહાને પકાવી લઈ અમારી રથીતીમાં તેઓને મુકવાનો સરકારનો ધરાદો છે આ સામે હોદ્દાઓએ જુમ સાવચેત રહેવાની જરૂર છે." તેઓએ વધુમાં જણાવ્યું કે "તમારી આ લડતમાં અમે તમારે પડખે જ રહી શું."

મી. પીટર બ્રાઉને (લીબરલ પક્ષ) જણાવ્યું કે, "ખાસ મુદ્દાનો સવાલ એ છે કે, બધી સંસ્થાઓએ ભેગા

દાયદાઓ ફેટલા અન્યાયી અને જુલમી છે. આમાંથી આપણે મુક્ત થવું હોય તેો આપણે બધાએ સંમતિત થઈ તેનો સામનો કરવો જોઈશે. આપણે રંમ બેંદ કે જતીબેંદ ન રાખતાં એક એવો સમાજ ઉભો કરવાનો છે કે જેમ પ્રત્યેક માનવને સમાન હક્ક મળે."

કરવો
૨.....પરીષદ પ્રતિનિધિઓને

૧૯૧ પ્રતિનિધિઓ ગરૂપ એરીયાઝ પરીષદના હેવાલોને ધ્યાનથી સાંભળી નોંધ લઈ રહ્યાં છે.—રજીસ્ટ્રાર કલોના સોજનપથી.

મળી ગરૂપ એરીયાઝ અને બીજા કાયદા ઝો વીશે જે મળે તે બધી માહિતીઓ મેળવી કરી તેનો આપણો પુરતીકાઓ અને લેખો દ્વારા અને તેટલા પ્રચાર કરવો. આને પરિણામે જેઓ આ કાયદાની અસર વિશે માહિતમાર નથી તેઓને જાણ થશે."

મી. એલન પેટને (લીબરલ પક્ષના પ્રમુખ) કહ્યું કે, "હું જાણું છું કે આ

મુચન કરે છે કે, તેઓએ અને તેઓની સંસ્થાઓએ ધલાપદાપણાની સામે લડત આપવા લોકોને તથ્યાર કરવા.

૨.....ગરૂપ એરીયાઝ એક્ટનો નાશ કરવો,

૩.....ટોમલીનસન હેવાલનો નાશ કરવો.

શ્રી. ટ્રાંસવાલ પ્રભુપતિ એસોસીએશનના

વાર્ષિક સંમેલનનો હેવાલ

શ્રી. ટ્રાંસવાલ પ્રભુપતિ એસોસીએશન તું ૩૬મું વાર્ષિક સંમેલન તા. ૩૦-૩-૫૬ને શુક્રવારે બપોર બાદ બાંધી ડોલમાં રસ્તનખર્ગ નિવાસી શ્રીમાન ભૂલાભાઈ ટ્રેમના પ્રમુખપણુ ઠેંકળ મળ્યું હતું. દુરદુરથી પ્રભુપતિ બાઇઓએ સારી સંખ્યામાં હાજરી આપી હતી. બાળાઓની પ્રાર્થના તમા સ્વામતીત બાદ પ્રમુખશ્રીએ સભાપતિપદ સંભાળ્યું હતું. સ્વામત પ્રમુખશ્રી રજીસ્ટ્રારબાઇ બજાબાઇ તથા સ્વામત મંત્રીશ્રી ડાબાભાઇ ગોવિંદજી ના બાપણો બાદ સદાયક મંત્રીએ સંમેલનની સફળતા ધરૂછતા સંદેશાઓ વાંચ્યા હતા. તે પછી પ્રમુખશ્રીએ એક મનનીય પ્રવચન કર્યું હતું. મંત્રીજીના નિવેદન તથા ખળનચીના રીપોર્ટ બાદ સ્થાનિક આશ્રમનું અંદાજપત્ર રજૂ કરાયું હતું. ત્યાર બાદ એ શિક્ષીત પ્રભુપતિ બાઇઓ શ્રી કરમનદાસ કાળીદાસ પ્રભુપતિ

તેમજ શ્રી મનલાલ જીવજીભાઇ, જેઓ શિક્ષણના ક્ષેત્રમાં સેવા આપી રહ્યા છે તેમનો સત્કાર કરવામાં આવ્યો હતો. ત્યારબાદ સામાજિક સુધારણા માટેના નિયમોને આવકારતો ઠરાવ બહુમતિથી સ્વીકારવામાં આવ્યો હતો. વિચારિત બાદ આમાર દર્શનના ઠરાવો થયા હતા. તે પછી આમાર્ગી વર્ષ માટેના કાર્યવાહકોની ચુંટણી થઈ હતી. તેમાં મંત્રી તરીકે શ્રી વિજયદેવ રતનજી મીસ્ત્રી, ખળનચી તરીકે શ્રી શ્રીજીભાઇ ડાબાભાઇ પ્રભુપતિ તેમજ ઝોડીટર તરીકે શ્રી નાયુભાઇ મોતીરામ મીસ્ત્રી ચુંટાયા હતા. તે ઉપરાંત ૯ ઉપ પ્રમુખો, ૨ સદાયક મંત્રીઓ અને ૨૧ કમીટી સભ્યો ચુંટાયા હતા. ત્યારબાદ પ્રમુખશ્રીની સુચનાથી પધારેલા બાઇઓએ બાપણો કર્યો હતો. ઉવટે અન્ધ કામકાજના અભાવે વટે માતરમના ગીતસહીત સભા પરખારત થઈ હતી.

જાતિભેદનું અનૌચિત્ય

લેખક: શ્રી પ્રકાશ (લેખાંક ૪ થો.)

ખાખલ એટલે ખ્રિસ્તી લોકોનું ધર્મપુસ્તક. દર રવિવારે દેવળે જતાં લોકો પણ રંગભેદમાં માને છે એ એક આશ્ચર્ય જ છે! જાતિભેદની આખતમાં આખલ અને ધર્મસ્ત્રાન શું કહે છે તે જોઈએ. ખ્રિસ્તી ધર્મગ્રંથના બે ભાગ છે: "આલ્ડ ટેસ્ટમન્ટ" અને "ન્યુ ટેસ્ટમન્ટ."

આખલનો પ્રથમ ભાગ ખાસ કરીને ઇઝરાયલ (Israel) ને લખેલો છે. જો કે એમાં ઇઝરાયલ અને જન્ટિલ્સ (Gentiles) લોકો વચ્ચેના ભેદને માન્ય રખાયો છે, તેણે એમાંના માનવ જાતિ સર્જનાર સિદ્ધાંતો ધ્યાન ખેંચે છે:

અ. ધર્મને મનુષ્યને સર્જ્યો છે. જ એ ધર્મરના પ્રતિબિંબમાંથી બન્યો છે, એ સર્જનનું શિખર છે અને પૃથ્વી તથા પ્રાણીઓનું રાજ્ય એની સત્તામાં છે. દરેક જાતિનો વંશ આદિપુરુષ (Adam) માં છે.

વ. આખી માનવજાતિ સાથે ધર્મરને સંબંધ છે અને તેમનાં ભાવિ પર એનો અંકુશ છે.

ક. આખી માનવજાતિ માનવમંડળી અને પાર્શ્વી છે.

ઉપરના ત્રણ સિદ્ધાંતો જોતાં એમ લાગે છે કે આખલનો પ્રથમ ભાગમાં જાતિભેદને માન્ય ગણાયો નથી. ઇઝરાયલ અને જન્ટિલ્સ લોકો વચ્ચેનો ભેદ ધાર્મિક હતો; જાતિય નહિ. ઉપરાંત એમાં કુદરતી કે ધર્મરદત્ત જાતિય ભિન્નતા કે નિયંત્રણ પણ ઉલ્લેખ થયો નથી.

"આલ્ડ ટેસ્ટમન્ટ"ની વાર્તાઓ પુસ્તકો લાગે છે કે એ સમયે આંતર જાતિય લગ્નો યતાં હતાં. સેમસન અને ડેવિડ પરદેશી સ્ત્રીઓને પરણ્યા હતા. સોલોમનનાં માખાપ પણ એક જાતિનાં નહોતાં. સોલોમને પણ ધણી પરદેશી સ્ત્રીઓને પત્ની બનાવી હતી. લગ્નઓ થતી ત્યારે સ્ત્રીઓને પકડવામાં આવતી. એ સ્ત્રીઓને પરદેશી પુરુષો સાથે લગ્નઅર્થિથી જોડાવું પડતું. આ લગ્નોનું પરિણામ એ આવ્યું કે મહાદેવ લોકોનો દેશ મિશ્ર પ્રજાનો દેશ બની ગયો. વિદેશી લોકો સમાજમાં ભેરોરાતાં ત્યાંની જાતિય શુદ્ધિ (Racial Purity) લાંબો સમય ટકી ન શકી.

જાતિય કે રાષ્ટ્રીય જુદાપણાં માટેનો એકે સિદ્ધાંત "આલ્ડ ટેસ્ટમન્ટ"માં નથી. બેબીલોનિયન અને પર્સિયન, એશિયાટીક અને ગ્રીક, તથા ધોળી અને કાળી પ્રજાના આંતરજાતિય સંબંધોને એમાં પડકારવામાં આવ્યા

નથી. ટુકમાં રંગભેદની માન્યતાને આખલનું પ્રથમ પુસ્તક ટેકા આપતું નથી.

દેવે આખલનો બીજો ગ્રંથ (ભાગ) તપાસીએ. એના એક પાઠમાં આવતાં ચાર સ્ત્રીઓનાં નામો અગત્યનાં બન્યા છે. એ વાર્તામાં રુથ (Ruth) નામની બીન-મહુદી છે. જેણે જોહોવા (Jehova) ના ધર્મનું પાલન કરવા હર અને દેશ છોડેલાં છે. વાર્તામાં આ સ્ત્રીનો સમાવેશ પુરવાર કરે છે કે ધર્મર જાતિભેદ અને જાતિના પુર્વ ઇતિહાસને નકારી એનામાં વિશ્વાસ યુક્તરને આવકારે છે.

ઇસુના સૌશવકાળ અને મૌબનાવરથા એવી જગ્યાએ વિત્યાં હતાં જ્યાં જાતિ ભેદ નહોતા. જાતિભેદથી વચિત રહીને એણે લોકોને ઉપદેશો સ્વ કરવા બનવી હતી.

"ન્યુ ટેસ્ટમન્ટ"માં માનવજાતિની ઉત્પત્તિ કે વંશ વિષે કંઈ કહેવાયું નથી. સેન્ટ પાલ (St. Paul) આદિપુરુષની વાત પછી માનવજાતિ એક સરખા વંશમાંથી ઉતરી આવી છે એમ માને છે. ઇશુખ્રિસ્ત દ્વારા ધર્મરમાં માનતા સર્વના પિતા તરીકે એમાં ધર્મરને એજાબાવાય છે. ધર્મરનું પિતૃત્વ સ્વીકારનાર અમે તે જાતિનો હોય શકે; ધર્મરની કાળજી આખી માનવજાતિ માટે સરખી છે; દરેક મનુષ્યને એ જીવન અર્પે છે; પ્રકૃતિ દ્વારા એ સર્વ માટે યુદ્ધો પડે છે. વિગેરે વાક્યો માનવજાતિ વચ્ચે ભેદ બાધો હોવા ન જોઈએ એવું સૂચન કરે છે. સેન્ટ પીટરના સ્પષ્ટીકરણમાં કહેવાયું છે કે પાપી સિનાય કાંઈ પણ મનુષ્ય ધર્મર આગળ દુષ્ટ ગણાતો નથી. એમાં અપાયેલાં મનુષ્યજાતિનાં પાપ, સ્વભાવ અને સુકિતના સિદ્ધાંતો કાંઈ અમુક જાતિ માટે નહિ પણ આખી માનવજાતિને લાગુ પડે છે.

આંતરજાતિય લગ્નો પર પ્રતિબંધો મુકાયા હોવાનું એમાં કહેવાયું નથી. યહુદી અને જન્ટિલ્સ લોકો વચ્ચેના ધાર્મિક ભેદભાવને પણ એમાં માન્ય રખાયો નથી. જાતિય કે સમાજિક ભેદભાવને એમાં પડકારાયો છે. જો દેવોમાં દરેક મનુષ્યને દરેક પ્રકારના ભેદભાવો જુદી એકબીજાના સંપર્કમાં આવવાનું સુચવવામાં આવ્યું હોય તે દેવજાતી બંધાર પણ એ સૂચના માન્ય જ ગણાય. આ ગ્રંથમાં જાતિઓને નેહાવત્ કરવાનું કહેવાયું નથી પણ નિષિદ્ધ છે કે દરેક ખ્રિસ્તીને એમાં માનવજાતિ માટે પ્રેમ જોળવાનું ફર

માન થયું છે. ખ્રિસ્તી આત્માનું માનસિક વલણ સોખત અને સંપ્ર પ્રતિ છે; જુદાપણાં તરફ નહિ.

દેવળ એક સદાચારી અને આધ્યાત્મિક અંગ છે જે પૃથ્વી પરની વિવિધ જાતિઓ વચ્ચેના ભેદભાવ સાથે એકમત યત્ન નથી. એના ધર્મ ગ્રંથમાં ખ્રિસ્તી લોકોને આધ્યાત્મિક સંપ્ર માટે અપીલ કરવામાં આવી છે; રાજકીય સંપ્રને એમાં મહત્વ અપાયું નથી. એમાં ક્રિશ્ચિયન સંપ્રતમાં જે બંધુત્વનો ઉલ્લેખ થયો છે તે દેવળ મનુષ્યત્વ અને પુરોપકાર પર આધાર રાખતું નથી; વિવિધ સંસ્કૃતિ અને વિવિધ જાતિઓ પ્રત્યે પ્રેમથી. જોવાનું એ ખ્રિસ્તીઓને શીખવે છે. બંધુત્વમાં સ્વાર્પણને આત્મ પ્રતિતીનો પાયો ગણ્યો છે.

ધર્મર અને મનુષ્ય વચ્ચેનો અપુર્વ સંબંધ એટલે જ ખ્રિસ્તી ધર્મનું સર્વમખપણું (Universalism) દરેક વ્યક્તિને પોતાની હયાતી દરમ્યાન દુનીયામાં કાંઈક ફાળો આપવાનો હોય છે. એવી કાંઈ પણ પદ્ધતિ કે નીતિ જે અમુક વ્યક્તિને પોતાનો ફાળો આપતી અટકાવે કે એની અમત્યતાને અવગણે તેનો બહિષ્કાર કરવો એ દરેક સાચા ખ્રિસ્તીની ફરજ બની રહે છે. જાતિભેદ અમુક જાતિને પોતાનો ફાળો આપતી અટકાવે છે. જો ઇશુ

ખ્રિસ્તના અનુયાયીએ રંગભેદને માન્ય મણે તેો સ્વધર્મનાં સર્વમખપણાને એમણે અવગણ્યું કહેવાય.

* * *
રંગભેદ શાંતિને બખમાં મુકી રહ્યો છે. જો દુનિયા શાંતિ આહતી હોય તેો પશ્ચિમી રાજ્યો તથા દક્ષિણ આફ્રીકાના રાજનીતીઓએ રંગભેદની અનાવસ્યકતા સમજવી પડશે. એમ ન થાય અને દુનીયાની બે પ્રજાઓ વાંતો કરીને રંગભેદના પ્રજાનો ભેદ લાવી ન શકે તેો નજીકના ભવિષ્યમાં રંગભેદી અનિષ્ટોનું પરિશ્રમ પ્રત્યક્ષ થશે માનવહંક માટે લડાનરો જાંવ પર્ષો સુધી લખાશે. (સંપૂર્ણ)

—શ્રી મણીબહેન પરબે હાંલના અમણી નેતાઓને દેશની એકતા જળવાઈ રહે તે જોવા અપીલ કરતા બજાણ્યું હતું કે રાજ્યપુનરચનાને પરિણામે વધુ બાંગલા ન પડે તે જોવાનું જોઈએ. —ભારતમાં અંબર ચરખો હાલ નવો શરૂ થયો છે તે વિશે પં. નેહરુએ બજાણ્યું કે ગ્રામ્ય ઉદ્યોગ અને ખાદી માં કદાચ આ ચરખો કંતી લાવશે. ખાદીને આમ પ્રજા અપનાવે તે માટે તેના ભાવમાં ઘટાડો કરવાને આ ચરખો ધણી મદદ કરશે એમ લાગે છે.

P.O. Box 2156 Tel. Add.: "Bhaisons" Phone: 28298

K. HARIBHAI

(ESTABLISHED 1905)

Wholesale Produce and General Merchant.

Importer of all kinds of Eastern Produce.

We buy all kinds of S.A. Produce for Cash.

Special offer of the following best quality Imported goods. (Open Stocks)

		per lb.		per lb.
No. 1.	Only Toordhall	1/3	I/Grade Loose Tea	4/3.
	Chana dhall ...	1/4.	Sevendhali Sopari ...	7/-
Pure	Chanallour ...	1/-	S.H. Nuts No 2. ...	2/6
	Urad Flour ...	1/7	Jeera ...	2/-
	Urad Dhall ...	1/3	Variari (Soomph) ...	2/-
	Moong Dhall	1/1	Mustard Seeds ...	2/3
	Whole Moong	6d.	Melhi Seeds ...	1/3
	Whole Urad ...	6d.	Whole Dhana ...	1/3
	Special Peadhall	10d.	Jaggory (Gor) ...	1/3
	Ordinary Peadhall	7d.	Pure Chillie Powder ...	3/-
	Egyptian Rice	10d.	Pure Haldi Powder ...	2/-
	Whole Bk. Masoor	7d.	Cocoanuts (Fresh Watery) ...	47/6 per bag of 75
	Masoor Dhall Red	1/-		ALL ORDERS TO ACCOMPANY CASH
	Tamannd (Amlil)	3/3		

Prices f.o.r. Durban.

We are Stockists of all varieties of Dried Beans.

We supply best Natal Ginger—Price on application.

Prompt attention given to Country orders.

Trade inquiries invited.

Note our Add.: 81 Victoria St., DURBAN.

અમારી ચાલુ વાર્તા

ધુપ સુગંધ

લેખક : સોપાન

પૂર્વકથા : વંશપરંપરાગત ઉતરી આવેલી ખાનદાનીના પ્રતીક સુમા ઉવિવહલભ ને કે લાસખાને માધવી નામની એકની એક પુત્રી છે. તરલિકા એની નિકટની મિત્ર છે. કોલેજમાં સૌનું ધ્યાન ખેંચતો કમલનયન નામનો વિદ્યાર્થી કવિ છે. મસ્તીથી હવે છે. કોલેજના સમારંભમાં માધવીને ગાયકવૃંદમાં રહેવાનું આમંત્રણ આપે છે, આ પરિચયથી એની લાગણીઓ ભગ્નત થઈ જાય છે. ગીરાંનું એક ભાગ્ય એ ગાય છે ને કમલેશ પણ તેના ઉપર શુદ્ધ અને છે માતાપિતા એના વેવિશાળની ચિન્તામાં આગળ વધ્યાં છે. માધવી મનના ભાવો દખાવે છે. એમાંથી લાગણીનો સંઘર્ષ પેદા થાય છે. કુમાર તરફથી નૈનીતાલ આવવાનું આમંત્રણ મળે છે. માધવી કમલેશની જીવનકથા જાણવાનું નક્કી કરે છે. કમલેશના મન ઉપર આ મિલનની ઘેરી અસર પડે છે. કમલેશ પોતાનો ભૂતકાળ યાદ કરતો હોય તે રીતે એની જીવનકથાનું આલેખન થાય છે. અંતમાં માધવીને ઉદ્દેશીને એના મુખમાંથી કાવ્યપદ્ધિ આ સરી પડે છે. 'માધવી ઘેર જાય છે ને નૈનીતાલ જવાને નિજીય લેવાઈ જાય છે. કમલેશની જીવનકથાનાં પાનાં એ જ રીતે વચ્ચાય છે અચાનક માધવી એની ઝોરડી ઉપર આવી પહોંચે છે. બંને ચર્ચાગેટથી વિચાર જાય છે. મળ્યાં કમલેશ પોતાની કથા કહે છે. એ લાગણીવશ અને છે. એને સંતોષવા જતાં માધવીને મોડું થાય છે. એ બભરાય છે, જુડું બોલે છે, ને પિતાની ચીંતા જાણતાં કમલેશને ઠોડી, ભયથી ધરચરતી એકદમ ઘેર ઠોડી જાય છે ઘેર તે પરિસ્થિતિ નિરાળી જ હોય છે. માતા પિતા એની ચીંતા કરતા હોય છે. એમનો પ્રેમ જોઈ માધવીને પશ્ચાત્તાપ થાય છે ને મનથી નિશ્ચય કરે છે, હવે આનું કદી નહિ કરું' તરલિકા એ નિશ્ચયમાં બળ પૂરે છે. આ બાજુ કમલેશની સ્થિતિ દવે સાહેબ પાસે અંધી જ થાય છે. માધવી ને કમલેશ પોતાપોતાની રીતે લાગણી તીવતાં ઝોળી કરી મર્યાદાપૂર્વક વર્તવાનો નિશ્ચય કરે છે. હવે આગળ વાંચો.

પ્રકરણ અગિયારમું

બીજે દિવસે માધવી કોલેજમાં ગઈ ત્યાં સુધીમાં એના મનમાં ઘણી ઉત્સવપાલ મગી હતી. એકબીજાથી વિરૂદ્ધ એવા વિચારપ્રવાહો ચાલ્યા હતાં, પરંતુ અંતે એણે મનમાં એમ નક્કી કર્યું હતું કે માતાપિતા પાસે જુડું બોલી તેમને ઉતરવા પડે એવી સ્થિતિમાં તે ન જ સુકાયું. કમલેશ પ્રત્યેની પ્રેમ ને સહાનુભૂતિની લાગણી માં શેષમાત્ર ફેર પડ્યો નહોતો, પરંતુ આવા નિશ્ચયને કારણે એ લાગણી ગરજ ઈલાય એવી સ્થિતિ પેદા થઈ હતી.

કમલેશને તે એમ લાગી જ ગયું હતું કે બીજે દિવસે માધવીના વર્તન માં અંબીર પલટો આવી ગયો હશે. એણે માની લીધું કે માધવીના હૃદયમાં એના પ્રત્યે ગમે તેવા ભાવો રમતા હોય, પરંતુ તેની કુટુંબીક સ્થિતિ અને પ્રકૃતિ જોતાં એ ભાવો હવે વાણી વર્તનમાં વ્યક્ત થઈ શકશે નહિ. માધવીની લાગણી ભગ્નત કે વેમવાન અને એવા કોઈ પણ પ્રકારના વર્તનથી દુર રહેવાનો નિશ્ચય પણ એણે કરી લીધો હતો. એને મન આની સ્થિતિનો સ્વીકાર એટલે હૃદયની ગૂંચળામણ અથવા તે હસતે મુખે વિપયાન. પણ એ મારે એણે માનસિક શક્તિ એકત્ર કરવા માંડી હતી. માધવીને દુઃખ ઉપજે એવું કંઈ પણ ન થાય એવી કાળજી સાથે

એણે કોલેજ તરફ પગલાં માંડ્યાં હતાં. તરલિકાનું મનોમંથન માધવી કમલેશ જેવું તીવ્ર ને સમગ્ર ચિત્તવર્તન હૃદય-મયાવી નાખે એવું પ્રબળ નહોતું, પરંતુ એમના વિચારોમાંથી એ પણ સુકત થઈ શકી નહોતી. એણે ધાર્યું હતું કે કમલેશ સાથેનો બાલ્ય સંબંધ ઝોળી કરી નાખવાના નિશ્ચય સાથે હવે માધવી આવશે અને બહારથી મરત હેખાતો અને અંદર સુશોભન કવિહૃદય ખરાવતો કમલેશ તે સહન કરી શકશે નહિ. એની સહાનુભૂતિ કમલેશ તરફ દળતી હતી. માધવી સંબંધમાં એને કંઈક સ્વસ્થ કરી દેવો એવા વિચારથી એ નિયત સમય પહેલાં અર્ધો કલાકે કોલેજ પહોંચી ગઈ હતી.

તરલિકાએ માન્યું હતું કે કમલેશ વહેલો આવશે, પરંતુ તેની માન્યતા ઘોટી પડી ને માધવી જ પંદરેક મીનીટ વહેલી આવી પહોંચી. તરલિકા એની આંખો ને એના મુખભાવનું અવલોકન કરતાં એટલું પાગી શકી કે માધવીનું મન સ્વસ્થ નથી ને એનાં નેત્રો કમલેશને શોધી રહ્યાં છે. તરલિકાએ હસીને તેને આગકાર આપી કુશળ સમાચાર પૂછ્યા અને મોઢાકાલે તેના પછી કંઈ અનિદ થઈ નથી બન્યું ને તેની ખાતરી કરી લીધી. વર્ગમાં જવાનો સમય થતાં સુધી કમલેશ આવ્યો નહિ ત્યારે માધવી ને

તરલિકા બંનેનાં મન બેચેન બની ગયાં. માધવીની આંખો તે હમણાં બીની બની જશે. કે શું એવું પણ થઈ ગયું. લયડતે પગલે એ વર્ગ તરફ તે વળી પણ એવું મન ના પાડ્યા કરતું હતું. અંદર જઈને એ બેઠી તે પછી પણ નજર દરવાજા તરફ મંડાવેલી હતી. અચાનક કમલેશ વર્ગમાં દાખલ થયો. એના મુખ ઉપર નિપાદની છાયા હતી અને આંખ નાં પોપચાં દબાઈ હતાં. માધવીએ તે જોઈ આખા દેહમાં એક ઝલુઝલુ બનુભવી, કમલેશ આવ્યો તેને આનંદ અને મુખરેખાઓમાં વ્યક્ત થતી ગ્લાનિના શોકમાં એવું મન એકે મ બાજુ ઢબ્યા વિના તાણુ અનુભવવા લાગ્યું. તરલિકાએ સ્વસ્થ ચિત્રે આ બધું જોયું.

વર્ગ શરૂ થયો. વિદ્યાર્થીઓનાં તેજા નો પણ ધીમે ધીમે શરૂ થયાં. કોઈએ કામળનું ત્રિમાન બનાવી ચિઠ્ઠી ફેંકી : 'વિચારના પ્રવાસ મારે અભિનંદન' કોઈ ધીમેથી બોલ્યું : 'હવે આ અંબીરતા ને લગ્ન શા મારે?' માધવી સમસમીને બેસી રહી. કમલેશ

માધવીએ આ શબ્દો સાંભળાને લામણીઓને નેત્રે કમલેશ સામે જોયું ને વાણીમાં વ્યક્ત કર્યો સિવામ કહી ઠીધું કે એના પોતાના મનની પણ એ જ સ્થિતિ છે.

તરલિકા બોલી : 'મને એમ થાય છે કે જે કંઈ બન્યું છે તે વિષે તમે પુલ્કા ને હળવા દિલે વાત કરી લો એ જરૂરી છે. મને એમ પણ લાગે છે કે મારે તમને બંનેને એકાંત આપવું જોઈએ.'

'ના, ના.' માધવી તરત જ બોલી હતી : 'મારાથી આજે શોકાઈ શકાશે નહિ.'

કમલેશ ગંભીર મુખે તે સાંભળી લીધું. તરલિકા પણ માધવીનો ગમ્ભીર જોઈ કંઈ બોલી શકી નહિ. થોડી વારના મીન પછી માધવીએ કહ્યું. 'મને માફ કરજો, પણ મારે હવે જવું જોઈએ.'

'માફ કરવા જેવું કંઈ નથી.' કમલેશે કહ્યું, ને ઉમેર્યું : 'તમને દુઃખ ઉપજે એવું કંઈ જ ન કરવા નો મારો નિશ્ચય છે.'

માધવી ને કમલેશ બંને માનવા લાગ્યાં કે લાગણીના આ પ્રવાહો ને ડુંઘી નાખ્યા વિના છુટકો જ નથી

પણ એના મારે અસ્વાભાવિક ગણાય એવી અંબીરતાથી સાંત રહ્યો. બીજા ને ત્રીજા વર્ગમાં ખાસ કર્યું બન્યું નહિ, પરંતુ બંનેનાં મન તે અસ્વસ્થ જ રહ્યા. એ પછી વિચારનો સમય આવતાં બંનેએ મૂંઝવણ અનુભવી પણ કમલેશે ઝડપથી ત્યાંથી ચાલી જઈને અને માધવીએ એ જ જગ્યા એ તરલિકા સાથે બેસી રહીને પરિસ્થિતિ સાચવી લીધી.

કોલેજમાંથી છુટવાનો સમય આવ્યો ત્યારે મનોમંથનની પરાકાષ્ટા આવી. માધવીને થયું : 'મળવું તો જોઈએજ.' કમલેશે વિચાર્યું : 'સ્વાભાવિક ને સમોદિત મિલનથી દુર રહેવાનું યોગ્ય ન મણાય' તરલિકાએ યોગ્યના ધરી 'બંનેને મેળવી આપી મન હળવા કરવાં જોઈએ.' તરલિકાએ ચાલતે વર્ગે જ સંકેત દારા કમલેશને શોભવા નું કહ્યું હતું અને માધવીને પણ તે વિષે જણાવ્યું હતું એટલે વર્ગ પૂરો થતાં જ ત્રણેય ઝડપથી કોલેજની બહાર નીકળી ગયાં.

સ્સ્સ્તામાં થોડીવાર સુધી ત્રણેય મૂગાં જ ચાલ્યાં. અંતે કમલેશ માધવી તરફ જોઈ બોલ્યો : 'ગઈ કાલે મારે કારણે તમારે જે સહન કરવું પડ્યું તે મારે ખરેખર દિલગીર છું.'

માધવી એની સામે જોઈ રહી. ચહેરો ઉઠાસ હતો છતાં હૃદયની રેખાઓ ત્યાં અંકિત થયેલી હતી. તરલિકાને થયું કે એણે હવે વચ્ચે પડવાનું યોગ્ય નથી.

માધવી ધીમા સહાનુભૂતિમાં સ્વરે બોલી : 'તમારો કશો દોષ હતો નહિ અને છે નહિ. હું નિર્બળ છું ને ઘણી સમોદાઓથી જડાવેલી છું.'

તરલિકા માધવીના આ શબ્દોથી ચમકી મઈ. એને એમ થઈ ગયું કે માધવી પોતાની સ્થિતિને બંધન સમજે છે ને તેવું દુઃખ અનુભવે છે તે કોઈક દિવસ. એ બંધનો એ તોડી પણ નાખશે. મનમાં વિચારનો એક અંકારો થયો : 'એમાં મોડું શું છે?'

તરલિકા વધુ કંઈ વિચારે ત્યાં કમલેશ માધવીને કહ્યું : 'અત્યારે તો છુટા પડીએ. કોઈવાર સમય મળશે ત્યારે એ વિષે વાતો કરીશું.'

માધવીએ સંમતિના ભાવ સાથે તરલિકા સામે જોયું. એ બોલી : 'મારે કમલેશ સાથે થોડી વાતો કરવી છે.'

કમલેશ જરા ચમક્યો ને માધવીને પણ આશ્ચર્ય થયું, પરંતુ તેણે તરત જ ત્યાંથી વિદાય લીધી.

ભારતનો પત્ર

(અમારા અખરપત્રી તરફથી)

મુંબઈ, તા. ૩૦-૪-૫૬.

રાજ્ય પુનરચના ખરડો

લોકસભાએ રાજ્ય પુનરચના અંગેનો ખરડો સંસદના બંને સભા યુદ્ધોની સંયુક્ત સમિતિને સુપ્રત કર્યો છે. યુદ્ધપ્રધાન શ્રી પંડે તરફથી વખતે જણાવ્યું હતું કે, વિવાદ મુખ્યત્વે મુંબઈ શહેરના પ્રશ્ન પર છે. જે તમે મુંબઈ ના જટીલ કોષ્ટકો બાજુએ મૂકી તે ખીલમાં મુકાયેલી દરખાસ્તોને સ્થા યુદ્ધનો સામાન્ય ટેકો છે.

પંડેત પંડે સીમા પંચની બલામણે માં કરાયેલ ફેરફારને ન્યાયા ઠગવતાં જણાવ્યું કે મુંબઈના દિલાખી રાજ્યને બદલે, મહારાષ્ટ્ર, ગુજરાત અને મુંબઈ ને સંધરચ વહીવટ તથા મુકવાનું નક્કી થયું છે. કારણ કે દિલાખી રાજ્યને પ્રસ્તાવ મહારાષ્ટ્રના ધણાખરા લોકોને પસંદ ન હતો.

આંધ્ર અને તેલંગણાનું સંયુક્ત રાજ્ય અન્ય રાજ્યોની સાથે ૧લી ઓક્ટોબરે અમલમાં આવશે. મને આશા છે કે આથી આંધ્રના લોકોને સંતોષ મળશે.

હિમાચલ પ્રદેશને પંચાય સાથે જોડવામાં આવશે એમ હતું તેથી હિમાચલ પ્રદેશમાં પ્રુખ જ ખળખાટ થયો હતો તેથી હિમાચલ પ્રદેશને અલગ રાખવાનું નક્કી કરેલ છે.

પંચાયમાં જે પ્રદેશો રચવાનું સરકારે નક્કી કર્યું છે. પંચાયમાં વિકાસની પ્રુખ શક્યતા પડી છે. પરંતુ જે બહાર પ્રજાઓ વચ્ચેની કડવાશ દૂર થશે ત્યારે જ આ પ્રદેશમાં પ્રગતિ થશે.

સારચવાહી કેંગ્રેસ

હાંદી સામ્યવાદી પક્ષે, કાશમીર પ્રશ્નનું સમાધાન વર્તમાન યુદ્ધ વિરામ હરોળીના ધોરણે કરવાની પંડેત નેહરૂની દરખાસ્તને ટેકો આપ્યો છે. અને વધુમાં પાકને મળતી અમેરીકી લશ્કરી મદદ અંગે જનતાને સાવધ રહેવાની હાકલ કરતાં કહ્યું છે કે, હાંદી જનતા આ મંબીર બનાવોની અવગણના કરી શકે નહિ. ભારત સરકારે આ ભય જોયો અને શાહીવાદી દબાવવાનો પ્રતિ કાર કર્યો છે, તે આવકારની વાત છે.

હાંદી મંદિરોની આવક યોજના માટે વપરાશે

હાંદી પ્રાથમિક મંદિર અને ધર્મોદા સંસ્થાઓની આવકો, ખીલ પંચ વર્ષીય યોજનાના અમલ માટે વાળવા માટેનું

ખીલ લાવતાં પહેલાં અયોજન ખાતું જનમત ઠેળવવા માંગે છે. મંદિરો અને ધર્મોદા ટ્રસ્ટોની મિલકતોને પ્રશ્ન તપાસવા માટે એક તપાસ પંચ નીમારો અને તેની બલામણો પર સુચિત ધારો ધરાયે, તેવી શક્યતા છે

ગુજરાત, મહારાષ્ટ્ર અને મુંબઈ માટે અલગ હાઈ કોર્ટો

મુંબઈ ધારાસભાએ ગુજરાત, મહારાષ્ટ્ર અને મુંબઈના મધ્યરચ પ્રદેશ માટે અલગ અલગ હાઈ કોર્ટો રાખવાની બલામણ કરતો. રાજ્ય પુનરચના ખીલ પરનો સુધારો મહારાષ્ટ્રના કેંગ્રેસી સભ્ય શ્રી ડી. એસ. દેશાઈએ મુકેલો તે વડા પ્રધાન શ્રી મોરારજી દેશાઈએ સ્વીકાર્યો હતો. મુળ ખીલમાં, ગુજરાત મહારાષ્ટ્ર અને મુંબઈ માટે સમાન હાઈ કોર્ટોની જોગવાઈ હતી.

મહારાષ્ટ્રના સુચિત રાજ્યમાં મુંબઈ શહેર, જેલગામ અને ખીલ સરહદી વિકાસોનો સમાવેશ માગતા, રાજ્ય પુનરચના ખીલ પરના સુધારો ધારા સભાએ મોટી બહુમતિએ ઉડાવી દીધા હતા.

ગુજરાતની રાજધાની

મુંબઈના વડા પ્રધાન શ્રી મોરારજી દેશાઈ અમારી ૧૮મી તારીખે જ્યારે અમદાવાદ જશે ત્યારે તેઓ ત્યાં

ફેરલાક રચણા નવા ગુજરાત રાજ્યની રાજધાની માટે ઉપયોગ કરવાને પાત્ર છે કે નહિ તેનું નિરિણય કરશે. અને પસંદગી અંગેની મહિતી આ માસના અંતમાં બહાર પાડશે. એમ સમજાય છે કે, શ્રી ખંડુભાઈ દેશાઈએ અમદાવાદને રાજધાની બનાવવાને ટેકો આપતા નિર્દેશ સહિતનો તેમનો અહેવાલ શ્રી મોરારજી દેશાઈને આપી દીધેલ છે.

વડોદરા અને રાજકોટ ખાતે સુચિત રાજ્યની ફેટલીક અમલોની કચેરીઓ રહેશે. ગુજરાતી નેતાઓ જે એક રસપ્રદ સુચનની તરફથી કરી રહ્યા છે, તે એ છે, કે સુચિત રાજ્યનું મુખ્ય સેક્રેટરીએટ સાબરમતિ જોલના મકાન માં રચાવવું. જે શ્રી મોરારજી દેશાઈ રાજધાની માટે અમદાવાદ પર આખરી પસંદગી ઉતારે તો આ જોલના મકાન માં કચેરીઓની ડ્રોખી જરૂરી ફેરફારો કરવામાં આવશે સ ખરમતી જોલમાં ર ધ્રિતા મહાત્મા ગાંધીજી અને સર દાર પટેલ જેવા દેશ નેતાઓ સહિત ગુજરાતના અનેક અંગેતોએ લાંબા સમયના જોલવાસ જોગવાઈ હતા.

આથી એમનું સ્મારક જળવાશે

સૌરાષ્ટ્ર કેંગ્રેસ વહીવટી સમિતિના પ્રમુખ શ્રી બળવંતરાય મહેતાએ જણાવ્યું હતું કે સુચિત ગુજરાત રાજ્યના મુખ્ય પ્રધાન તરીકે શ્રી મોરારજીભાઈ ડોવા જોઈએ એ બાબતમાં લાખતા વળગતા તમામ લોકો સંમત છે.

રેશનેલાઈઝેશનથી વધેલી બેકારી

ધન્ડુકની ગુજરાત શાખાના પ્રમુખ શ્રી સીમનલાલ શાહે જણાવ્યું હતું કે માલકીએ રેશનેલાઈઝેશન દાખલ કરતાં ગુજરાતના ઓલોગિક કામદારોમાં દિન પ્રતિ દિન બેકારી વધતી જાય છે. ગુજરાત ધન્ડુકના મીઠાપુર (સૌરાષ્ટ્ર) ખાતે મજલા આઠમા અધિવેશનના

પ્રમુખ પદેથી પ્રવચન કરતાં શ્રી. શાહે કહ્યું કે મચુર બળ ધટાડવા માટે માલિકો અવનવી રીતો અખત્યાર કરે છે. કામદારોને કાપડ મીલોમાં ચાર ચાર થાળો ચલાવવાનું કહેવામાં આવે છે જેથી કરીને છુટા કરાયેલા કામ દારોની જગ્યા પુરી શકાય.

માલિકોએ નવા અને રચના સંચાલિત પત્રો દાખલ કરવાનું ચાલુ રાખ્યું છે આથી કરીને બેકારી વધી રહી છે. શ્રી શાહે મામણી કરી હતી કે આ પ્રક્રિયા અટકવી જોઈએ અને સરકારે નવા પંચોની આવાત બંધ કરીને કામદારોની ઇચ્છા વિના તે દાખલ થતા અટકવા જોઈએ.

શ્રી મનુભાઈ શાહ કેન્દ્રમાં

શ્રી મનુભાઈ શાહની કેન્દ્રમાં વેપાર અને ઉલોગ ખાતામાં એક પ્રધાન તરીકે સત્તરમી તારીખે સોમવંદિથી યશે. શ્રી મનુભાઈ શાહને હરતક રાષ્ટ્રીય ઓલોગિક વિકાસ કેમ્પોરેશન અને ખીલજો તરફથી શરૂ થનારા બારે ઉલોગોનો વિકામ રહેશે. વેપાર અને ઉલોગ ખાતાના ખીલ પ્રધાનો શ્રી. કરમાર કર વિકામ અને શ્રી કાનુભા નાના ઉલોગો સંભાળશે. એ સિવાયના ખીલ વિકામો શ્રી મનુભાઈને હરતક રહેશે. અને શ્રી કૃષ્ણમાચારી ખાતા પર સર્વિગી દેખરેખ રાખશે.

સં. ૨૦૧૨ ના "ગુજરાતી" પ્રેસનાં મોટાં પંચાંગ.

- ૧ પંચાગની શી. ૩-૬.
- ૨ પંચાગની શી. ૬-૦
- ૩ પંચાગની શી. ૭-૬.
- ૪ પંચાગની શી. ૭-૬.

'Indian Opinion', P. Bag, Durban, Natal.

પાખવાડીક પંચાંગ						
વાર	ખ્રીસ્તી ૧૯૫૬	હાંદુ ૨૦૧૨ વૈશાખ	સુસલમાન ૧૩૭૫ રાખાન રમઝાન	પારસી ૧૩૨૫ શહેરેવર અ.વાં	સુરોદય ક. મી.	સુરોદય ક. મી.
શુક્ર	૧૧	સુદ ૧	૨૯	૧૩	૬-૩૦	૫-૧૩
શની	૧૨	" ૨	૧	૧૪	૬-૩૦	૫-૧૩
રવી	૧૩	" ૩	૨	૧૫	૬-૩૧	૫-૧૨
સોમ	૧૪	" ૪	૩	૧૬	૬-૩૧	૫-૧૨
મંગળ	૧૫	" ૫	૪	૧૭	૬-૨૨	૫-૧૨
બુધ	૧૬	" ૬	૫	૧૮	૬-૩૨	૫-૧૧
ગુરુ	૧૭	" ૭	૬	૧૯	૬-૩૩	૫-૧૧
શુક્ર	૧૮	" ૮	૭	૨૦	૬-૩૩	૫-૧૧
શની	૧૯	" ૯	૮	૨૧	૬-૩૪	૫-૧૦
રવી	૨૦	" ૧૦	૯	૨૨	૬-૪	૫-૧૦
સોમ	૨૧	" ૧૧	૧૦	૨૩	૬-૩૫	૫-૦૯
મંગળ	૨૨	" ૧૨	૧૧	૨૪	૬-૩૫	૫-૦૯
બુધ	૨૩	" ૧૩	૧૨	૨૫	૬-૩૬	૫-૦૮
ગુરુ	૨૪	" ૧૪	૧૩	૨૬	૬-૩૬	૫-૦૮

ધાર્મિક તહેવારો-ઉત્સવો

રાજામઠ

હાંદુનો હાપુ

સમાચાર સંગ્રહ

યુનીયનનું અવનવનું

—'ઇસ્ટ લંડન રેલી ડીરેપેર'ના તા. ૧-૫-૧૯૫૬ ના અંકમાં તંત્રીની તોષ માં ફોર્ટહેરને ધન્યવાદ આપતાં "શા-આથ ફોર્ટહેર"ના મયાળા હેઠળ લખે છે કે "ગયા શુક્રવારે (તા. ૨૭-૪-૫૬) ફોર્ટહેરની યુનીવર્સિટી કોલેજના ૭૦ વિદ્યાર્થીઓને ડીમો આપી તે તેને માટે એક રોકડ દતો જ તે ઉપરાંત એ પ્રસંગ એક અસાધારણ તાને માટે પણ અર્થસૂચક હતો. અસંતોષ અને અવ્યવસ્થિતતાને કારણે એક વર્ષ પર એ કોલેજ બંધ થયેલી અને તેના સંબંધા વિદ્યાર્થીઓને ઘેર મોકલી દીધા હતા છતાં પાછી શરૂ કરવા માટેની સ્ટાફ તથા વિદ્યાર્થીઓએ બતાવેલી શક્તિ ખાસ ધ્યાનમાં લેવા જેવી છે. ખોરવાઈ જવા છતાં આ વર્ષે ભૂતકાળના કોઈ પણ સારા પરિણામ આપી દીધું છે એ સંખ્ય જોતા અમને હાઉ-સ્ટીડ તથા શિક્ષકત્વ અને વિદ્યાર્થીઓને સંતાપ સાથે ધન્યવાદ આપવા જેવું લાગ્યું છે. શુભ-રહાઈ તકો અને શ્રદ્ધા સહકાર આપવામાં આવશે તો આનંદ જગતને જેની લાવકાતવાળા માણસોની જરૂરી યાત છે તે પુરા પાડવાનું ફોર્ટહેર માણુ રાખશે એ વિષે અમને કશી પશ્ચ શંકા નથી.

—જેહાનીસઅર્ગ-૧-૫-૫૬ તા. ૨૮ એપ્રિલે પુરાં યતાં અઠવાડિયામાં સા. આફ્રિકન એરવેઇએ આવકના આંકડા નો આમલો રોકડ તોડ્યો છે. રેલ્વે ડેડોટર્સ પ્રસિદ્ધ કર્યા મુજબ પાઉંડ ૨,૧૬,૮૨૮ની અઠવાડિક આવક થઈ હતી જે ૨૧મી એપ્રિલે પુરાં થયેલાં આમલો અદવ ડિયા કરતાં પા. ૧૩,૦૦૦ વધારે છે.

—અગતના વિજ્ઞાની ઓને થોડા દિવસોથી બે-પ્રકો અંગે વિચારમાં મૂકી દીધા છે. પહેલો એ છે કે દુનિયાની વસતી ઘણી ઝડપથી વધે છે. છેલ્લા આંકડા બે અબજ પાંચ કરોડ અને વીસ લાખના જણાયા છે. જેમાંથી અડધા ઉપર એટલે ૧ અબજ ૪૫ કરોડ ૧૦ લાખ એશિયામાં વસે છે. બીજો પ્રક આ પૃથ્વીની ગતિ હમણાં હમણાં વધુ ઓઝી યતી જાય છે ખગોળ શાસ્ત્રીના યુનીયને નિશ્ચિત કહ્યું છે કે પૃથ્વી દરવાની અંતમાં એક સેકન્ડના ૧૮ કરોડમાં બાજ નેટલી ઓઝી થયેલી છે. એટલે વખત ફરે ટુંકો થવા લાગ્યો છે.

—પ્રીટોરિયા ૧-૫-૫૬ સ્ટાન્ડરટના એક નેટીવને ત્યાંના મેજિસ્ટ્રેટ નેટીવ

અરખન એરીયા એક્ટ મુજબ (૧) યુનીયનમાં દાખલ થવા માટે (૨) નોકરી પર રહેવા માટે અને (૩) નેટીવ એક્સના અધિકારીની પરવાનગી વિના નોકરી માણુ રાખવા માટે યુનેઆર ઠરાવી એક પાઉંડનો દડ અથવા દશ દિવસની જોલની સખ કરેલી. જેની સંગે અપીલ કરેલી તેનો પ્રીટોરિયાની કોર્ટમાં ચુકાદો આપતાં મી જસ્ટીસ મેરીટએ કહ્યું હતું કે આ અતિ નજીક છે જેના માટે બારે શિક્ષા યાદ એ જીલમરૂપ છે. જજ બોસરે તેમની સાથે સંમત થઈ જણાવ્યું હતું કે, 'એ માણુસને ત્યાં રહેવા કેમ ન દઈ શકાય? એણે બાકુ આપેલું છે, સ્ટાન્ડરટની છોકરીને પરણેલો છે અને ૧૯૫૨થી ત્યાં રહે છે. જજ પ્રસીડન્ટ મેરીટએ એ સાથે સહમત બની અપીલ યદાલ રાખીને સખ રદ કરી હતી.

—અણુ શક્તિને શાંતીના ઉપયોગમાં વધુમાં વધુ વાપરી શકાય એવો શબ્દો આપનાર ગમે તે દેશના વિજ્ઞાનીને ફોર્ડ કંપનીએ દર વરસે રૂપિયા સાડા ત્રણ લાખ મનામ આપવાનું નક્કી કર્યું છે.

સ્વદેશના સમાચાર

—અમેરીકન ફોર્ડ કંપનીએ ૫૦ કરોડ ડોલર એટલે લગભગ રૂ. ૨૩૮ કરોડનું દાન મેલેને અને હોરપીટલને આપ્યું છે.

—યુના વિદ્યાર્થીઓમાં છાપખાનાનું કામ ચિખવવાનું શરૂ કર્યું છે. કહેવાય છે કે દિલ્હીની વિદ્યાર્થીઓમાં પુનાએજ આ પહેલ કરી છે.

—હાઈલાન્ડના કેદીઓએ સામુદાયક સંગઠન કરી ચાર રવીવારે એક ટક ખોરાક લઈ ૭૦૦ રૂપિયા બચાવ્યા હતાં અને તે રેલ સંકટ નિવારણમાં આપવામાં આગ્યાં હતાં. સંગઠનનું આ જોર વિચારવા જેવું છે.

—અમદાવાદ જિલ્લામાં સરકારી મકાનોમાં ખીડી પીવાની અને ગમે ત્યાં ચુકવાની સખત મનાઈ કરવામાં આવી છે.

—ચિનની રાષ્ટ્રભાષા સુધાર કમીટીએ ખુબ ઝડપનો નિર્ણય કરી પોતાની ઝા હજાર વર્ષો જુની લીપા ઉપરથી નીચે અને ડાબેથી જમણે લખાતી લીપીને બદલે દબે બધા લખે છે તેવી રીતે જમણેથી ડાબે આડી લીપી લખવાનું અમલમાં મુકી દીધું છે અને ટુંક સુદમાં જ રોમન લીપીમાં લખાણ કરવાનું નક્કી કર્યું છે.

—સાઉદી એરબીયાના રાજ્યે ૧૭ દીવસના ભારતના પ્રવાસ દરમિયાન જે કાંઈ નજરે જોયું તે ઉપરથી તેઓએ જાહેર કર્યું છે કે ભારતના ચાર કરોડ મુસલમાનોને ભારત સરકાર સમાનપણે રાખે છે.

—ભારત સરકાર ૧૦ લાખ ટન ઘઉં અને તેટલાજ ચોખા કરોડટીના વખત માટે જરૂરમાં રાખવા માગે છે આમ કરવાથી ભાવેમાં પણ સમતુલા જળવાશે.

—ભારત સરકાર વિંધ્ય પ્રદેશમાં આવેલી પખાની ખાણ અને રાજસ્થાન માં આવેલી તાંબાની ખાણ ખાનગી માલીક પાસેથી લઈ પોતાને કમળ રાખશે. કામદારોની સહકારી મંડળી ઓને કામ માટે આમાં જોડશે.

—પાકીસ્તાન વિદેશ પ્રધાન અને ભારતના પુનઃ વસવાટ ખાતાના પ્રધાને

વચ્ચે દિલ્હી અથવા ક્રાન્ડીમાં ભારતમાં ખીન-સુરલીમો પાકીસ્તાનમાંથી ટોળે બંધ પાછા ફરે છે તે અંગે વાટાઘાટો થશે. પંડીત નેહરૂ આ હિન્દુસ્તાને ખુબ ગંભીર માને છે. ૪૦ લાખ હિન્દુસ્તાનીઓ હાલમાં દાખલ થઈ ગયા છે.

—પશ્ચિમ બંગાલમાં દુર્ગાપુર ખાતે ક્ષીટીક પેઠી આઠ કરોડ પાઉંડના ખર્ચે લોખંડ અને પોલાદનું કારખાનું કરનાર છે. આ કંપની દશ લાખ ટન પોલાદ ઉત્પન્ન કરશે

—યુકેકોર્પોંગ, ઇનકમ ટેક્સ રીટર્ન્સ, લાઇસેન્સીંગ, રેવન્યુ કલેક્ટર અને ઇન્ફોર્મેશન માટે મળો :

આર. વીઠ્ઠલ
૨૧૩ મેકેસા હાઉસ, ૧૭ કમીસનર સ્ટ્રીટ, સેકન્ડ ફ્લોર, ફરેરાસટાઉન, જેહાનીસઅર્ગ, ફોન ૩૩-૧૬૫૪.

સ્વ. પૂજ્ય માણીભાઈને

આવળે આવળે આવળે રે
તમેદેશની સેવામાં આવળે.
માંથી બાપુનું નામ તમે દિપાવ્યું
શીનીકસને સાથે દિપાવ્યું રે.....તમે
ઘોળી પ્રભાની સાથ સંપે રહીને
લોકને જીવી બતાવ્યું રે.....તમે
કડવા એરના ખાલા મળાને
જેલમાં જીવન વીતાવ્યું રે.....તમે
બાપુએ હાલોને ઝંડો દિપાવ્યો
આપે હાલોને દિપાવ્યો.....તમે
સાથે મળાને સીવે પ્રાર્થના કરીએ
હમારી પ્રાર્થના સ્વીકારજો રે....તમે
શીનીકસ આપનું શોકે અર્થું છે
જરૂરી એકવાર આવળે રે.....તમે
ભવન

એટલું તમે જાણો છો કે કેનેડાની વિશ્વ વિખ્યાત કંપની
સન લાઈફ ઓફ કેનેડા
ઉપરાંત કંપનીના હમો સત્તાવાર એજન્ટ છોએ.
ઉપરાંત
દક્ષિણ આફ્રીકાની વરિષ્ઠ અદાલતની કેપ ઓફ શુડ હોપ પ્રોવીન્ટરીયલ ડીવીઝન
ના સરકાર તરફથી નીમણેલા અંગ્રેજી તથા જુલ્હાવી સાખાન્તરકાર છોએ
તેમજ અનેની ઉગ્રીમેશન અંગેનું કોઈ પણ બંધન કાગજાન વિના વીલંબ
સ્વરિત ગીએ થઈ શકે છે.

1. Wherever there is a particular Life Assurance Problem a Sun Life of Canada Plan can solve it.
2. Prompt settlement of claims is a maxim of the Company's Management.
3. During 1951 the Company paid over £31,000,000 to annuitants, policy holders and their families.

The Sun Life of Canada is a Leader in World Wide Assurance
Consult us first.

C. C. PALSANIA

GENERAL AGENT
Business, Estate, Financial, Insurance and Immigration Consultants.
Sworn Translator.

100 Sir Lowry Road,
P.O. Box 4624. — CAPETOWN
Phone 32390

માનવતાનો સુંદર નમુનો

પિરસનાર : બી. સ. રા.

અગીઆર વર્ષ પૂર્વે મહાસુદમાં અણ્ણુઓગ્ણથી લગભગ એક લાખ માનવજીવોની હત્યા કરવામાં આવી હતી. કીંતુ આજે એ અણ્ણુ-શક્તિને, વિદ્યાણ્ણુઓએ જીવન વિકાસ અને રોજિંદાનાશના ક્ષેત્રે વાળી છે. એ આધુનિક જમાનાની સિદ્ધિ કહેવાય! આ અણ્ણુશક્તિ કેન્સર જેવા અસાધ્ય રોમ મટાડવાના કાર્યમાં પણ લેવામાં આવશે.

ઇસ્ટલંડન નિવાસી, હાલ બ્રેહાનીસપ્તર્ષમાં મુકામ કરેલ પેટ્રોનેલા નામની ૧૧ વર્ષની બાળકીને આજથી બે વર્ષ પૂર્વે આકસ્મિક પડી જવાથી એક ઘુંટણમાં ઇમ થઇ હતી. ઉપચાર કરતાં તાત્કાલિક તે આરામ થયેલ કીંતુ મત વર્ષે જે પગમાં ઇમ થઈ હતી તે પમ સુજવા લાગ્યો. તપાસ કરતાં જણાઈ કે, કેન્સર થયું છે. આ દેશમાં એને નાણુદ કરવાને કોષ્ટ પણ જડીજુડી દષ્ટ મળી નથી.

સ્પેશીયાલીસ્ટોના કહેવા સુજ્ય તેને લંડન જઈ ત્યાંના કેન્સર સ્પેશીયાલીસ્ટ સર રેનફોર્ડ કેડને બાતવવામાં આવે તે કદાચ કામદા થાય.

પેટ્રોનેલાનું કુટુંબ પાંચનું હતું. એના પિતા નોકરીયાત અને સાધારણ સ્થિતીના હતાં. પેટ્રોનેલાને લંડન કેવી રીતે લઈ જવો? એના માબાપ ઘણાજ સુઝવણીમાં પડી ગયા. ઓહામાં ઓહો પાઉન્ડ ૧૫૦૦નો અર્થ લંડન લઈ જતાં થાય આટલી મોટી રકમ લાવવી ક્યાંથી? નોકરીમાંથી શી ખચત માય?

આ વાતની "રટાર"ના એક ખબર-પત્રોને ખબર પડવાથી તેની તપાસ કરી અને બીજાં દિવસે પેટ્રોનેલાના દર્દ અને એના પિતાની સુઝવણી છાંપામાં રજૂ કર્યાં, તે સાથે એ પણ જણાવ્યું કે આ બાળકીને ચુલ્પના મુખમાંથી બચાવવા માટે એવા કુટુંબને પાઉન્ડ ૧૫૦૦ની મદદની અગત્યની જરૂર છે.

તરતજ વાંચકોએ અપીલ વધારી લઈ કાળો રજૂ કર્યો. અને ૪૮ કલાકમાં તે ૧૫૦૦ એ આંકડો પહોંચી પણ ગયો. રોડેશીયાના એક ગૃહસ્થને આ વાતની જાણ થતા પાઉન્ડ ૨૫૦ની ઉમદા રકમ, કાળામાં ઉમેરી. આ સમાચાર જેમ પ્રસરતા ત્યા તેમ તેમ કાળાને આંકડો વધતો ગયો. કેપટાઉનની એક બહી બાઇએ, આજ કેટલાક વર્ષોથી, પોતે વિશ્વાસત હોલીડે માટે જનાર હોવાથી પેસા બચાવતી હતી તે સારીયે ખચત રકમ તેણીએ

આ કાળામાં મોકલી આપી અને સાથે લખ્યું કે "મારા મોજબગલ કરતાં પેટ્રોનેલાની ચિકિત્સા અને રોમ નિવારણ પણ અગત્યનું છે." આવા આવા કેટલાએ માનવતાના ઉમળકાથી બરોલાઓએ ૧૦ દિવસની અંદરમાં પાઉન્ડ ૪૦૦૦ની સુંદર રકમ ભેગી કરી આપી. આ નાણાની વ્યવસ્થા કેન્સર એસોસીએશન તરફથી કરવામાં આવશે.

તા. ૨૦-૪-૫૬ને શુક્રવારના રહેવારે ૧૦ વાગ્યે પેટ્રોનેલા અને તેના પિતા, વિમાન મારફતે લંડન ઉપડી ગયા. સાઉથ આફ્રીકન એરવેબના સંચાલકોએ, મુસાફરી દરમ્યાન પેટ્રોનેલાને કંઈ પણ તકલિફ ન પડે એ માટે ખાસ બેઠક વિગેરેની વ્યવસ્થા કરી આપી હતી.

રોકડ નાણા સિવાય, પેટ્રોનેલા માટે નવા કપડાં, રમકડાં અને અન્ય

બેટસોગાદો પણ ઉદારદીલી વ્યક્તિ એ તરફથી મળ્યા હતાં.

આ અસાધારણ અને અસાધ્ય રોમથી પીડાતી એક બાળકીની દર્દભરી કદાનીથી દ. આફ્રીકામાં વસતા અસંખ્ય યુરોપીયનોના હૃદય હાલી ગયા, અને એ બાળકીનું દુઃખ દુર કરવા અને રાહત આપવા, ઉમદા ભોમ આપ્યો. અને જોતજોતામાં પાઉન્ડ ૪૦૦૦ની રકમ કરી આપી.

આપણે હાંદીઓ પરમજી દયાળુ અને પરોપકારી કહેવાઈએ છીએ, કીંતુ આ યુરોપિયન જનતાના પરોપકારી સ્વભાવને તેણે આપણે આવી શકીએ ખરા કે જે પ્રબંધમાં અને સમોજમાં આવી માનવતા વસે છે અને જે માનવતાનું મુલ્યાંકન કરી જાણે છે, તેઓને સુખ કદી અરત થતો નથી!

ભાર ઓછો કરો

શ્રી. મોહનલાલ લોહીયા

માથપર ભાર રાખી કોષ્ટ પંથુ માથુસ સુખી નથી થતો જ્યારે ભારને નિચે સુકીદે ત્યારે જ સુખી થાય છે ઘણા બાઇઓને ભાર ઉતારવાની તક મળે છે છતાં લાભ લેતા નથી.

એક ઘોડો તમેલામાંથી જુટીને ભાગ્યે માર્ગમાં એક ખેડૂત માથે ઘાસ લઈ જતો હતો તેને ઘોડાને ઓળખ્યો અને ખડનો ભારો માથે રાખી ઘોડાપર બેસી ગામમાં ચાલ્યો. ઘડી ઘડી ખડની ભારી એક હાથે માથાપર સંભાળે છે બીજા હાથે ઘોડાને દોરે છે. બનરમાંથી જતાં બધાને આ દેખાવ હાંસી રૂપ લાગ્યો. બધા આ હારસ જોવા લાગ્યા અને હસવા લાગ્યા. આ એક અકલ્પનો નમુનો છે. મામડાના માથુસમાં અકલ્પ ક્યાંથી હોય કે ખેડને માથા પરથી ઉતારી ઘોડા ઉપર તે બોળે મુકી પોતે હલકા થવું. બનરમાં બધા આવી વાતો કરતાં. આ સાંભળી એક મહાત્માએ કહ્યું બાઇઓ તમે પણ તમારા મનમાં કુલાસો નહોં તમે પણ એ મામડીઆ જેવાજ છે તમારે માથે પણ ભાર છે. તેનો પહેલા વિચાર કરો. બધા આશ્ચર્ય પામી મહાત્માને પુછવા લાગ્યા "મહારાજ આમારે માથે તો કયું નથી. આપ

કેમ આમ કહો છો?" મહાત્માએ કહ્યું આ સંસાર રૂપી ઘોડાપર બેસી તમે પણ તમારે માથે ચીંતા, દુઃખ કોષ્ટ, કામ વિગેરેનો બોળે લઈ રૂરો છો પણ સંસારરૂપી ઘોડાને દોરનાર સરજન હારને તમારી બધી ચીંતા સોપી દઈ તમે ભાર મુકત નથી થતાં. ક્ષમાવાન બનો, કોષ્ટની ભુલને પ્રેમથી સુધારો, નાની મોટી ભુલોને માફ કરો, તમારી નીંદા કરનારને ઉપકાર માનો, જે તમને તમારી જીવો બતાવે તેનો આભાર માનો અને એમ કરી

માથાનો ભાર ઓછો કરી આ ભવ અને પરભવ સુધારો.

મરણ્યુ

જોહાનીસપ્તર્ષના શ્રી. પુચાલભાઈ લાલભાઈ પટેલના પત્ની શ્રીમતી અંબા બેનનું હોસ્પીટલમાં તા. ૨૧-૪-૫૬ની રાત્રે ૧૧-૨૫ના અકાળ અવસાન થયું હતું બીજા દિવસે તેમનો અંગી સંસ્કાર થયો હતો જેમાં ઘણાઓએ મરણ્યારને અંજલી આપી હતી. સ્વર્ગસ્થ નાં આત્માને પ્રજી વિર શાંતી આપો.

આભાર

શ્રી. પુચાલભાઈ લાલભાઈ પટેલ જોહાનીસપ્તર્ષ, પોતાની પત્ની શ્રીમતી અંબાબેનના અવસાનથી થયેલા કુટુંબ ના દુઃખમાં જે જે બાઈ જેનોએ દિલાસો રૂપરમા કે તાર ટેલીફોન કે પત્રદારા આપ્યો છે તે સર્વે બાઈ જેનોનો આ પત્રદારા આભાર માને છે.

ભાટપુર માટે ફાળો

જલ્લો સરત, તા. ચોથીશીના ગાંમ ભોર બાહામાં આવેલા "શ્રી કામનાથ મહાદેવ-મંદિર"નાં સમાર કામ માટે આવેલી અરજી અહીંની જનતા સમક્ષ રજૂ કરી હતી. બેગી કરેલી કુલ્લે રકમ પાઉન્ડ ૪૬-૧-૩ (શ. ૬૦૮-૧૩-૩૩)ની થઈ છે. તેમાંથી ભાટપુર ગામના રહેવાસી શ્રી ઇશ્વરલાલ નારણજી ઉપર પાઉન્ડ ૨૫-૦-૦ (શ. ૩૩૦-૭-૦) મોકલવામાં આભ્યા છે. બાકીની રકમ અત્રે ઉપરોક્ત સમાજ પાસે જમા છે. જરૂર પડેથી સમાજ મોકલાવી આપશે.

આ ધાર્મિક કાર્યમાં હાંડુ મુસ્લીમ, પારસી વિગેરે બાઈ બહેનો એ "કુલ નહિ તો કુલની પાંખડી" ઉદાર દિલે અપૂણ્ય કરી, તે બદલ "મિત્ર સમાજ બાહા" સર્વનો હાર્દીક આભાર માને છે.

સહી. મગનલાલ ના. બાહાના, ફકીરલાઈ ઉકેં બાણુભાઈ હીરાલાઈ મિત્ર સમાજ બાહા.

ધાર્મિક પુસ્તકો

વિનોબા બાવે કૃત ઉપનીચદ ગીતાજી વિગેરે ધાર્મિક પુસ્તકોના સ્લોકોપર પ્રવચન.

ઇશ્વારવર વૃત્ત (ઉપનીચદના સ્લોકો)	૧ ૬
ગીતા પ્રવચન	૩ ૦
સ્થિતપ્રવૃદ્ધન (ગીતાજીના બીજા અધ્યાયના સ્લોકો)	૪ ૦
મધુકર (લેખોનો સંગ્રહ)	૪ ૬
જીવન પ્રથી (" ")	૩ ૬

Obtainable :

INDIAN OPINION.
P/Bag, Durban, Natal.

ધીરુભાઈ પી. નાયક

જુલૈયાપર, જુલૈયાદરી, વીમાનાં અને જનશક્તિ એજન્ડા
ઈન્ડિયાન અગર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ ટ્રિવિયાઈ અગર જમીન
માગે' જુલૈયાદરી કાન્યા વેર કોમાં આમારી મારફતે જુલૈયા કરો.
ઈન્ડી, આગ, ચોરી, દુલ્લહ, બહુમાત, પેટગ્લાસ, વિગેરેના વીમા અથે
ઉતરાની આપીએ છીએ.

ઈન્ડમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, દિસાલના ચોપડા લખાવના રેવન્યુ સ્વીચરન્સ
સર્ટીફિકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લમલી
લાખતોમાં કંઈ પણ ફી લીધા વિના અથે ગફત સલાહ આપીએ છીએ.
નેચનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓરૂલીયા અને થોર્સાપર
ઈન્ડિયન કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.

Phone : 33-9033. 29e Commissioner Street,
JOHANNESBURG.

કરનીચર! કરનીચર!! કરનીચર!!!

વેલ્ફેર સ્ટુટ, ઠાઈનીચરમ સ્ટુટ, વોઈશીબ, ડરેસીબ ચેસ્ટ,
સાઈલ ઠાઈ ઓફીસ ડેસ્ક, જુલ કેસ, ટેબલ, તાન કીકાચત
ભાવે મરીલી સકરી. ભતે પધારી લાક લેવા જુલરી નહિ.

—ઝોકસ, ટેબલ અને કીચન હરેસર—

અ હમારી રેપરેમ નીચે વર્ષચાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં વર્ષ-
ચાર સ્કે છે. માત્ર રોકા ભાવોના પ્રાર્થસ સીસ્ટ મંગાવો અને નેચાર
આગલ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2626.

યુનીલાલ પ્રધર્સ

હમણાંજ ખુલ્લો મુકલો માલ !

ન્યુ ધરા હાપેલી નીનન સાડીઓ ૬ વાર થી. ૪૬-૬
જરીની કીનારવાળી ન્યોરજેટ ૪૫" વારની થી. ૧૫-૦
પાટલી પાલવ અને આખી ભાત વાળી
રેશમી હાપેલી સાડી પા. ૭-૧૦-૦ થી ઉપર
મેવડી કીનારની સાડી કેપ ૪૫" વારની થી. ૩/૧૨ થી ઉપર

સુતરાઈ સાડીઓ છેલ્લી હળના રંગો અને હાપો વાળી
પાંચ વાર થી. ૨૭-૬ થી ઉપર
છ વાર થી. ૩૬-૬ થી ઉપર

C.O.D. અને ઠપાલથી આવેલા ઓર્ડરોને તુરત ધ્યાન
દવામાં આવે છે.

ભેલએ તો સામ્પલ મોકલીશું.

યુનીલાલ પ્રધર્સ

(પ્રા.) લીમીટેડ

૬૩ વીકટોરીયા સ્ટ્રીટ, હરબન.

ફોન : ૨૪૦૦૩

પી. ઓ. ઝોકસ ૮૨૨.

Telephone :
20951

177 Grey Street
DURBAN.

Bhagat's Vegetarian Lounge

(Prop: G. L. BHAGAT)

Ghee Sweetmeat Specialists

Receptions and Wedding Parties Catered For

ટેલીફોન :
૨૦૯૫૧

૧૭૭ ગ્રે સ્ટ્રીટ
હરબન.

ભગત્સ વેજેટેરીયન લાઉન્જ

(પ્રોપ્રાઇટર : જી. એલ. ભગત)

ધીની મીઠાઈઓના સ્પેશલીસ્ટ

મેળાવડાઓ, લગ્ન પ્રસંગોએ અમે મીઠાઈઓ પુરી પાડીએ છીએ.

Jethalal's Mithai House

and

Vegetarian Caffetaria

86 Queen Street, Durban.

Telephone : 27780 — P. O. Box 2043.

Tel. Address: "SWETMEEATS"

અમારે ત્યાંથી બધી જાતની ચોખ્ખા ઘીની બનાવેલી શુદ્ધ મીઠાઈ મળી શકશે.

* * * * *

આખો દિવસ વેજિટેરીઅન ભોજન મળી શકશે.

* * * * *

લગ્ન પ્રસંગે તેમજ પાર્ટીઓ માટે જમણની સગવડ કરી આપવામાં આવશે.

* * * * *

હોલ શુભ પ્રસંગે ભાડે મળી શકશે.

* * * * *

બોર્ડિંગ અને લોહંગની સગવડ

કાયમી બોર્ડિંગને ખાસ પસંદગી આપવામાં આવશે. વિદ્યાર્થીઓ અને શિક્ષકોને વધુ પસંદગી આપવામાં આવશે. હાલમાં તો માત્ર પુરૂષ વર્ગને જ લેવામાં આવશે. ઓરડાઓમાં નવું અને આધુનિક ઢબનું ફરનીચર રાખવામાં આવેલું છે. દેશમાં જતાં અમર તો દેશમાંથી આવતા ઉભાઓ માટે કુટુંબને રહેવા માટે રહેવાની તેમજ ખાવાની સગવડ કરી આપવામાં આવશે.

* * * * *

ઘરનું આથેલું અથાણું અને સારી જાતના પાપડ હંમેશાં તૈયાર હોય છે.

* * * * *

ઓર્ડરથી શિખંડ અને દુધપાક બનાવી આપવામાં આવશે.

* * * * *

પ્રાઈસ લીસ્ટ માટે લખો.